

คู่มือ การจัดการเรียนรู้

ตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการนำหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ผู้เรียนมีเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อและประยุกต์ใช้เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควบคู่กับการวัดประเมินระหว่างเรียนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนใช้การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และสามารถบูรณาการในบริบทของวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สังคมศึกษาและความเป็นพลเมือง เศรษฐกิจและการเงิน สุขภาพและร่างกาย และอารมณ์และความรู้สึก

เนื้อหาภายในคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการของหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ แนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน

คู่มือฉบับนี้เหมาะสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและดำรงชีวิตในสังคมได้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์พร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๒
๑. บทนำ	๑
๒. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว	๓
๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	๕
๔. แนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๗
๕. การบูรณาการการเรียนรู้	๘
๖. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	๙
๗. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	๑๑
๘. การพัฒนาตนเองของครูผู้สอน	๑๓
๙. ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้	๑๕
๑๐. ภาคผนวก	๓๗
๑๐.๑ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.)	๓๘
๑๐.๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๓๖๖/๒๕๖๗)	๓๙
๑๐.๓ คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ และหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๘ ตามคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒/๒๕๖๘)	๔๑
๑๐.๔ คณะทำงานจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ตามคำสั่งสำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา ที่ ๓๕/๒๕๖๗)	๔๒
๑๐.๕ คณะผู้จัดทำหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘	๔๒
๑๐.๖ คณะบรรณาธิการคู่มือหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘	๔๙
๑๐.๗ คณะทำงานจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	๕๐

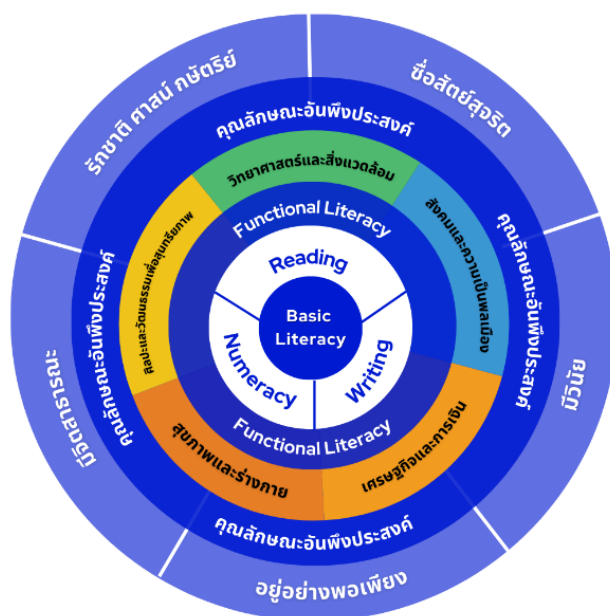
๑. บทนำ

๑.๑ แนวคิดและหลักการของหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘

หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ จัดทำขึ้นภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based Education) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หลักสูตรฉบับนี้ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งสร้างนักเรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ผ่านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered Approach) สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นรายบุคคล กระบวนการจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักสูตรนี้จึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัยของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาตนเองของนักเรียนอย่างรอบด้าน

๑.๒ เป้าหมายการพัฒนานักเรียน ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ มีเป้าหมายการพัฒนานักเรียน ประกอบด้วย ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ความสามารถด้านการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน (Functional Literacy) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ เป้าหมายการพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

เป้าหมายการพัฒนานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ มีรายละเอียดดังนี้

๑) ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ หมายถึง หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ดังนี้

๑.๑) ความสามารถด้านการอ่าน (Reading Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน และเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ นิทาน เรื่องราว ภาพ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่พบเห็น ในชีวิตประจำวัน รวมถึงความสามารถในการจับใจความสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคำ และประโยค และการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากสิ่งที่อ่าน

๑.๒) ความสามารถด้านการเขียน (Writing Literacy) หมายถึง ความสามารถในการเรียบเรียงคำ หรือข้อความให้เป็นประโยค เรื่องราว เพื่อแสดงความคิด ความรู้สึก รวมถึงการวางโครงสร้างของประโยค และย่อหน้า การเลือกใช้คำที่เหมาะสม ใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้อง เพื่อการสื่อความหมายให้ผู้อ่าน เข้าใจได้ชัดเจน

๑.๓) ความสามารถด้านการคิดคำนวณ (Numeracy) หมายถึง ความสามารถในการใช้ ความเข้าใจตัวเลขและแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการวิเคราะห์และตีความข้อมูลทางสถิติ การแก้ปัญหา และการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจ

๒) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เพื่อการเรียนรู้และจัดการข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๕ ด้าน คือ ด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ด้านสังคมและความเป็นพลเมือง ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านสุขภาพกายและจิต และด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อสุนทรียภาพ

๓) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่มีความสำคัญและควรพัฒนาในตัวนักเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี คุณลักษณะเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างบุคลิกภาพที่ดี และส่งเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการพัฒนาตนเองและสังคม ดังนี้

๓.๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การมีความรักและภาคภูมิใจในประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้สึกผูกพันและเคารพต่อสถาบันหลักของชาติ

๓.๒) ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และมีความถูกต้องในคำพูดและการกระทำ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

๓.๓) มีวินัย หมายถึง การมีความมุ่งมั่นในการทำงาน รับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ เคารพกฎ กติกา ควบคุมและกำกับตนเองให้ปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย

๓.๔) อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การมีความพอดีและสมดุล ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เกินความจำเป็นในการดำเนินชีวิต

๓.๕) มีจิตสาธารณะ หมายถึง การมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และพร้อมช่วยเหลือผู้อื่น

๒. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว (Long-term Instructional Planning) เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักเรียนในบริบทที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการวางแผนควรคำนึงถึงการบูรณาการเนื้อหาวิชา ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเหมาะสมตามลำดับพัฒนาการของนักเรียน การวางแผนไม่ได้เป็นเพียงการจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับเวลา แต่เป็นการออกแบบโครงสร้างการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน และสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นผลลัพธ์ที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนในเชิงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

๒.๑ การกำหนดกรอบเวลาและการจัดวางหน่วยการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา

การกำหนดกรอบเวลา (Curriculum Mapping) เป็นการวางโครงสร้างภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นนั้น ๆ ตลอดปีการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น หน่วยการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมการเรียนรู้ตามช่วงเวลา เช่น รายเดือน หรือรายภาคเรียน ทั้งนี้ควรพิจารณาจากปัจจัยด้านโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดโดยสถานศึกษา ความยากง่ายของเนื้อหา ความต่อเนื่องของประสบการณ์เรียนรู้ และบริบทของนักเรียน หน่วยการเรียนรู้ควรสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่าง ๓ องค์ประกอบหลักของหลักสูตร ดังนี้ ๑) ความสามารถ

พื้นฐานด้านการเรียนรู้ ๒) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และ ๓) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒.๒ การบูรณาการความสามารถพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณกับบริบทการเรียนรู้ต่าง ๆ

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การเชื่อมโยงความสามารถพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เข้ากับเนื้อหาและบริบทของการเรียนรู้ในหลากหลายสาขาอย่างมีความหมาย ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเครื่องมือทางปัญญาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ การบูรณาการที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ สามารถยกตัวอย่างได้ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ตัวอย่างการบูรณาการที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้	การนำไปใช้	ตัวอย่างกิจกรรมบูรณาการ
ความสามารถด้านการอ่าน	ฝึกอ่านฉลากอาหาร นิทาน หรือป้ายสัญลักษณ์ในโรงเรียน แล้วตอบคำถามง่าย ๆ หรือ จับใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่าน	- กิจกรรม เปิดร้านของเล่น นักเรียนฝึกเขียนรายการของเล่นและราคาสินค้านับและคำนวณเงินในการซื้อขาย และเขียนบทพูดหรือป้ายร้านด้วยตนเอง
ความสามารถด้านการเขียน	บันทึกกิจกรรมประจำวัน เขียนประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือเขียนคำอธิบายสั้น ๆ จากภาพหรือประสบการณ์	- กิจกรรม สำรวจต้นไม้รอบโรงเรียน นักเรียนอ่านป้ายชื่อพืช เขียนชื่อและวาดภาพต้นไม้ที่พบ และนับจำนวนต้นไม้ในแต่ละกลุ่ม
ความสามารถด้านการคิดคำนวณ	นับจำนวนสิ่งของในการสำรวจ การคำนวณราคาของเล่นในการจำลองร้านค้า หรือการวัดและเปรียบเทียบสิ่งของรอบตัว เช่น ความยาวหรือจำนวนเงิน	- กิจกรรม บันทึกสุขภาพประจำวัน นักเรียนเขียนสิ่งที่รับประทานในแต่ละวัน นับจำนวนผักหรือผลไม้ที่กิน และอ่านคำแนะนำสุขภาพจากแผ่นพับหรือนิทานสุขภาพ - กิจกรรม ออกแบบเมนูอาหารกลางวัน นักเรียนอ่านชื่ออาหารจากสื่อท้องถิ่น เขียนเมนู และคำนวณงบประมาณจำลองในการจัดเตรียม

กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนใช้ความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ในบริบทที่เป็นจริงและใกล้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการและลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและประถมศึกษาตอนต้น อีกทั้งยังสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้นักเรียนไม่เรียนรู้เพียงเนื้อหาเฉพาะทาง แต่เรียนรู้จาก สถานการณ์ หรือ บริบท ที่มีความหมายต่อชีวิตของตนเอง

๒.๓ การวางแผนการประเมินระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลการเรียนรู้ในบริบทของหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ มุ่งเน้นไปที่การประเมินเพื่อพัฒนามากกว่าการประเมินเพื่อสรุปผล (Summative Assessment) โดยการวางแผนการประเมินระหว่างเรียน ควรดำเนินควบคู่ไปกับการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ การประเมินควรมีลักษณะหลากหลาย (Multi-dimensional Assessment) ทั้งในเชิงพฤติกรรม กระบวนการ และชิ้นงาน โดยใช้เครื่องมือ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม ใบงาน/ชิ้นงาน สมุดสะท้อนคิด แบบประเมินตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ การประเมินควรส่งเสริมให้เกิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และการประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนรับข้อมูลย้อนกลับ และใช้ข้อมูลนั้นในการปรับการเรียนรู้ของตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนอย่างแท้จริง โดยนักเรียนจะเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสะท้อนความคิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความสามารถในระดับต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ได้กำหนดไว้

๓.๑ หลักการและแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น

แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นควรตั้งอยู่บนฐานของพัฒนาการตามวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๑) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered Approach) นักเรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้นความคิด

๒) ใช้การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Experiential Learning) ส่งเสริมการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง การเล่น การทดลอง การสำรวจ และการสังเกต

๓) สนับสนุนความหลากหลายทางพัฒนาการ ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถ ความสนใจ และรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

๔) เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตประจำวัน สถานการณ์และเนื้อหาควรมีความหมายสำหรับนักเรียน เช่น ประสบการณ์ในบ้าน โรงเรียน หรือชุมชน

๕) พัฒนาความสามารถพื้นฐาน ส่งเสริมการใช้การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณในกิจกรรมที่หลากหลายและมีเป้าหมาย

๓.๒ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกควรเน้นการกระตุ้นการคิด การลงมือทำ และการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน โดยเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับระดับประถมต้น ดังนี้

- เกมการศึกษา เช่น เกมทายคำ เกมบัตรคำ เกมตัวเลข เพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานผ่านความสนุกสนาน

- กิจกรรมทดลองและการสำรวจง่าย ๆ เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์เบื้องต้น การสำรวจสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

- การเล่าเรื่องและการใช้วรรณกรรม ใช้นิทานเพื่อพัฒนาการอ่าน การจับใจความ และการคิดวิเคราะห์

- บทบาทสมมติและการแสดง ส่งเสริมการแสดงออก การแก้ปัญหา และการเข้าใจมุมมองของผู้อื่น

- กิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น การทำงานเป็นคู่หรือกลุ่มเล็กเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้การทำงานร่วมกัน

- การใช้คำถามเปิด (Open-ended Questions) เพื่อกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสังเคราะห์

๓.๓ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

บรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมต้น การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าลงมือ และสนุกกับการเรียนรู้ โดยควรคำนึงถึงแนวทางต่อไปนี้

๑) สร้างความรู้สึกปลอดภัยทางอารมณ์ นักเรียนควรรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ แม้จะมีข้อผิดพลาดหรือความแตกต่าง

๒) จัดสื่อและวัสดุการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ป้ายคำศัพท์ หนังสือภาพ ภาพประกอบ ของจริง หรืออุปกรณ์ท้องถิ่นที่นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย

๓) ใช้การเสริมแรงเชิงบวก ครูควรชื่นชม ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำอย่างสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

๔) เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความสนใจ เช่น การจัดมุมเรียนรู้หรือกิจกรรมแบบหมุนเวียน

๕) เชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตจริง เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในบ้าน โรงเรียน หรือชุมชน

การออกแบบกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อพัฒนาการและความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียน มีแรงจูงใจภายใน และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

๔. แนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงพัฒนาการตามวัย ความหลากหลายของนักเรียน และบริบทของสถานศึกษา

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้ ๗ ขั้นตอน ที่นำเสนอนี้ เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานฯ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แนวทางการออกแบบการเรียนรู้ ๗ ขั้นตอน

ขั้นตอน	รายละเอียด
ขั้นตอนที่ ๑ วิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้	พิจารณาเป้าหมายการพัฒนานักเรียนในแต่ละช่วงชั้นหรือหน่วยการเรียนรู้ ว่าต้องการให้นักเรียนพัฒนาในด้านใดบ้าง เช่น ความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือความสามารถในการประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการส่งเสริม
ขั้นตอนที่ ๒ เลือกเนื้อหาและความรู้พื้นฐาน	คัดเลือกเนื้อหาและองค์ความรู้ที่จำเป็นจากสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นฐานในการจัดกิจกรรม โดยเน้นการเลือกเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง มีความหมายสำหรับนักเรียน และสามารถนำไปสู่สมรรถนะที่กำหนดไว้ในเป้าหมาย
ขั้นตอนที่ ๓ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	วางแผนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่านการคิด การลงมือทำ และการสื่อสาร โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม นิทาน การทดลอง บทบาทสมมติ หรือการเรียนรู้จากปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสนุกกับการเรียน
ขั้นตอนที่ ๔ เตรียมสื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้	เลือกและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถและช่วงวัยของนักเรียน โดยคำนึงถึงความน่าสนใจ ความยืดหยุ่น และความหลากหลายทั้งในรูปแบบของสื่อดั้งเดิม สื่อดิจิทัล และสื่อจากบริบทท้องถิ่น รวมถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
ขั้นตอนที่ ๕ วางแผนการวัดและประเมินผล	ออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินระหว่างเรียน ทั้งในรูปแบบการสังเกต

ขั้นตอน	รายละเอียด
	การประเมินชิ้นงาน การสะท้อนคิด และการประเมินตนเอง เพื่อให้สามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนและปรับการสอนได้อย่างต่อเนื่อง
ขั้นตอนที่ ๖ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะ	จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดมุมเรียนรู้ การใช้คำชื่นชม การเปิดโอกาสให้เลือกกิจกรรม การใช้เสียง สี หรือภาพประกอบอย่างเหมาะสม เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจและสร้างความมั่นใจให้นักเรียน
ขั้นตอนที่ ๗ สรุปผลและสะท้อนการเรียนรู้	จัดกิจกรรมให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม เช่น การเขียนบันทึก การวาดภาพ การเล่าเรื่อง หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสะท้อนความเข้าใจของตนเอง พร้อมทั้งให้ครูประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาต่อไป

แนวทาง ๗ ขั้นตอนนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับรายชั่วโมง รายสัปดาห์ หรือรายหน่วยการเรียนรู้ และสามารถยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การบูรณาการการเรียนรู้

การบูรณาการการเรียนรู้ (Integrated Learning) เป็นกลยุทธ์สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน โดยการบูรณาการช่วยเชื่อมโยงองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะจากหลากหลายสาขาวิชา หรือจากความสามารถพื้นฐานเข้ากับบริบทจริงที่นักเรียนประสบในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีความเชื่อมโยง และสามารถนำไปใช้ได้จริง แนวทางนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาการ แต่ยังส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ในสังคม โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนต้น การบูรณาการการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ ซึ่งมีแนวโน้มเรียนรู้ได้ดีผ่านบริบทที่ใกล้ตัวและกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นองค์รวม

๕.๑ การบูรณาการความสามารถพื้นฐานกับบริบทต่าง ๆ

การออกแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เข้ากับบริบทของ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ เป็นแนวทางที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำทักษะที่เป็นเครื่องมือทางปัญญาไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่การเรียนรู้เชิงประยุกต์และเกิดทักษะในการใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ตัวอย่างบริบทตามความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้
ที่เหมาะสมในการบูรณาการกับความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้

บริบท	การบูรณาการกับความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้
ด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี	อ่านแผนภาพสิ่งแวดล้อม เขียนบันทึกการสังเกตธรรมชาติ หรือคำนวณ ปริมาณขยะที่ผลิตในแต่ละวัน
ด้านสังคมและ ความเป็นพลเมือง	เขียนข้อความสั้นเพื่อสื่อสารกับเพื่อน อ่านแผนที่ชุมชน และคำนวณ จำนวนสมาชิกในกลุ่มประชากร
ด้านเศรษฐกิจและการเงิน	เขียนรายการซื้อของ อ่านฉลากราคาสินค้า และคำนวณเงินทอน
ด้านสุขภาพกายและจิต	อ่านข้อมูลโภชนาการ เขียนบันทึกสุขภาพ และคำนวณปริมาณ สารอาหาร
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสุนทรียภาพ	ใช้การเขียนเล่าเรื่องผ่านภาพ อ่านบทเพลงพื้นบ้าน และคำนวณ รูปแบบซ้ำในการสร้างงานศิลป์

การบูรณาการในลักษณะนี้ควรคำนึงถึงพัฒนาการตามช่วงวัย ความสนใจ และประสบการณ์
ของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และช่วยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ความรู้กับชีวิตจริง

๕.๒ การออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตจริง

กิจกรรมการเรียนรู้ควรถูกออกแบบให้สะท้อนสถานการณ์หรือประสบการณ์ที่นักเรียนพบเจอ
ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) และเกิดแรงจูงใจ
จากภายใน การเชื่อมโยงนี้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะที่สามารถถ่ายทอดจากห้องเรียน
สู่การดำรงชีวิตจริงตัวอย่างกิจกรรมที่มีลักษณะเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ดังนี้

- การสำรวจสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแล้วเขียนรายงานสั้นประกอบภาพ
- การออกแบบป้ายคำขวัญรณรงค์ความสะอาดในห้องเรียน พร้อมอธิบายแนวคิด
- การคำนวณค่าใช้จ่ายจากรายการอุปกรณ์ในกิจกรรมกลุ่ม
- การวาดภาพหรือประดิษฐ์ชิ้นงานจากนิทานที่อ่านร่วมกัน
- การสังเกตปัญหาเล็ก ๆ รอบตัวและเขียนข้อเสนอแนะหรือวิธีการแก้ไข

กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงฝึกทักษะทางวิชาการ แต่ยังช่วยหล่อหลอมทักษะชีวิต (Life Skills)
และทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม (Social Skills) อย่างสมดุล

๖. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการสะท้อน
พัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยเน้นการเก็บข้อมูลจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในบริบทจริง
เพื่อสนับสนุนการพัฒนา ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถ
พื้นฐานด้านการเรียนรู้ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างมีความหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตร

คู่มือการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘
สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและสนใจ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนและการประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินผลการเรียน ควบคู่กับการใช้เกณฑ์มาตรฐาน (Criterion-referenced Assessment)

๖.๑ การประเมินระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

การประเมินระหว่างเรียน (Formative Assessment) เป็นการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องระหว่างกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวินิจฉัยจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาในตัวนักเรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับครูในการปรับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล โดยครอบคลุมแนวคิดหลัก ๒ ประการ ดังนี้

๑) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสอบถาม หรือภาระงานที่นักเรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้นักเรียนรับรู้ความก้าวหน้า และมีแนวทางในการปรับพฤติกรรม การเรียนรู้ของตนเอง ขณะเดียวกันครูสามารถนำข้อมูลมาใช้ปรับแผนการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม

๒) การประเมินเป็นการเรียนรู้ (Assessment as Learning) เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทเป็น เจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง ผ่านการประเมินตนเอง (Self-assessment) การประเมินเพื่อน (Peer Assessment) การสะท้อนคิด และการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้ในอนาคตอย่างมีเป้าหมาย ลักษณะของข้อมูลที่ใช้มีความเป็นกระบวนการและสั่งสม (Accumulative) โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการประเมินทั้งสองรูปแบบมีลักษณะเป็นกระบวนการ ค่อย ๆ เก็บข้อมูล (Progressive Evidence Gathering) ที่ควรบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแนบแน่น เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๖.๒ เครื่องมือการประเมินความสามารถพื้นฐานและการประยุกต์ใช้

การเลือกใช้เครื่องมือประเมินควรคำนึงถึงความหลากหลาย ความเหมาะสมกับพัฒนาการ และความเชื่อมโยงกับบริบทของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสามารถใช้ทั้งวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

- แบบประเมินรายการสังเกต (Checklist) ใช้ติดตามพฤติกรรม ทักษะ และความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างกิจกรรม
- แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Record) ใช้จดบันทึกเหตุการณ์เฉพาะที่สะท้อนพัฒนาการด้านทักษะและคุณลักษณะ
- ชิ้นงานจากภาระงาน (Performance Task) เช่น โปสเตอร์ แผนผัง บันทึก นิทาน วิดีโอ การแสดงบทบาทสมมติ
- แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ใช้แสดงพัฒนาการของนักเรียนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกผลงาน
- แบบประเมินตนเองและประเมินเพื่อน ช่วยส่งเสริมความตระหนักรู้ในตนเอง และการสะท้อนความเข้าใจผ่านมุมมองของผู้อื่น

เครื่องมือดังกล่าวควรสามารถประเมินทั้ง ความสามารถพื้นฐาน เช่น ความถูกต้องในการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ) และการประยุกต์ใช้ความสามารถ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ การแก้ปัญหา ในชีวิตจริง หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

๖.๓ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนานักเรียน

ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นหัวใจของการประเมินเพื่อพัฒนา โดยควรมีลักษณะดังนี้

๑) เฉพาะเจาะจงและตรงประเด็น สื่อสารอย่างชัดเจนว่านักเรียนมีจุดแข็งในด้านใด และควรพัฒนาเพิ่มเติมในประเด็นใด

๒) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองและกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการพัฒนา

๓) เน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความพยายามและการเรียนรู้

๔) สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งเป้าหมายของตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย การให้ข้อมูลย้อนกลับควรดำเนินอย่างสม่ำเสมอและสอดคล้องกับจังหวะการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นระบบ และใช้เป็นฐานในการพัฒนาสมรรถนะในระดับที่สูงขึ้น

๖.๔ การประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินผลการเรียน

การประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินผลการเรียน (Summative Assessment) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นในช่วงท้ายของการเรียนรู้หรือช่วงสิ้นภาค/ช่วงชั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปภาพรวมของพัฒนาการและสมรรถนะของนักเรียน โดยเทียบกับเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และรายงานผลการเรียนรู้ในรูปแบบระดับความสามารถ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๑ เริ่มต้น ระดับ ๒ พัฒนา ระดับ ๓ ขำนาญ และระดับ ๔ เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวไม่เพียงใช้เพื่อสรุปความก้าวหน้า แต่ยังใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนานักเรียนรายบุคคลในระยะต่อไป

๗. การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นและเรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสประสบการณ์จริง การเลือกใช้สื่อจึงควรสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ พัฒนาการของนักเรียน และบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนา ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ควบคู่กับ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสามารถเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ เช่น หนังสือเรียน สื่อดิจิทัล สวนพฤกษศาสตร์ มาใช้ได้ ตามบริบทของโรงเรียน โดยมีลักษณะการเลือกใช้ ดังนี้

๗.๑ การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้

การเลือกสื่อเพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ควรพิจารณาจากลักษณะของความสามารถที่ต้องการพัฒนา และความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยมีแนวทางดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การเลือกสื่อเพื่อส่งเสริมความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้

ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้	การเลือกใช้สื่อ
ความสามารถด้านการอ่าน	ใช้สื่อที่มีภาพประกอบ เนื้อหาสั้น เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เช่น หนังสือนิทาน บัตรคำ ป้ายข้อความ หรือ e-book ที่ออกแบบสำหรับเด็กวัยประถมศึกษาตอนต้น
ความสามารถด้านการเขียน	ใช้สื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกทางความคิด เช่น สมุดบันทึก แบบฝึกเขียนจากภาพ การเขียนคำบรรยายภาพกิจกรรม หรือสื่อสะท้อนความรู้สึกหลังเรียนรู้
ความสามารถด้านการคิดคำนวณ	เลือกสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดนามธรรมทางคณิตศาสตร์ เช่น ลูกคิด ลูกบาศก์นับจำนวน เกมตัวเลข บัตรคำคณิต หรือกิจกรรมจำลองสถานการณ์ เช่น การซื้อขาย การแบ่งกลุ่มสิ่งของ

คุณลักษณะของสื่อที่ดีควรมีความน่าสนใจ ชัดเจน ยืดหยุ่น และสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและต่อเนื่อง

๗.๒ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้

เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นทรัพยากรสำคัญที่ช่วยเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น โดยสามารถใช้ได้ในหลายรูปแบบ ดังนี้

๑) สื่อดิจิทัล (Digital Media) เช่น แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เกมการศึกษาแบบอินเตอร์แอคทีฟ แบบเรียนออนไลน์สำหรับเด็กเล็ก

๒) สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) เช่น สื่อวิดีโอการ์ตูน นิทานภาพเคลื่อนไหว หรือคลิปแนะนำทักษะชีวิต เช่น การแปรงฟัน การล้างมือ

๓) อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เช่น แท็บเล็ตสำหรับฝึกอ่านเขียน กระดานอัจฉริยะสำหรับสร้างสื่อร่วมกัน หรืออุปกรณ์การทดลองดิจิทัลในกิจกรรม STEM

๔) นวัตกรรมอื่น ๆ เช่น บอร์ดเกมเพื่อการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมแบบบูรณาการ ชุดทดลองวิทยาศาสตร์แบบย่อส่วน

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมควรมุ่งสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ กระตุ้นความคิด และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

๗.๓ การสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้จากบริบทท้องถิ่น (Context-based Learning Resources) มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาวิชากับชีวิตจริงของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

๑) ใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นเมือง คำศัพท์ท้องถิ่น ป้ายในชุมชน หรือการศึกษาคำขวัญจากแหล่งท้องถิ่น

๒) ใช้บุคคลในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ช่างฝีมือ พ่อค้าแม่ค้า หรือผู้สูงอายุในชุมชน

๓) สำรวจแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น ตลาด โรงสี วัด ป่าชุมชน ศูนย์อนุรักษ์ธรรมชาติ หรือ ฟาร์มชุมชน

๔) สร้างสื่อร่วมกับนักเรียนและชุมชน เช่น แผนที่ชุมชน สมุดคำศัพท์ท้องถิ่น ภาพประกอบ วิถีชีวิต หรือสื่อจากวัสดุรีไซเคิลในครัวเรือน การพัฒนาสื่อร่วมกับนักเรียนและชุมชนไม่เพียงสร้างสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมจิตสำนึก ความเป็นพลเมืองในระยะยาว

๘. การพัฒนาตนเองของครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดแนวคิดหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม การพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๘ จึงต้องอาศัยครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและบริบทของนักเรียนอย่างเหมาะสม

การพัฒนาตนเองของครู (Teacher Professional Development) จึงถือเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร สังคม และเทคโนโลยี รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนอย่างแท้จริง

๘.๑ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูเป็นนักปฏิบัติการมืออาชีพ โดยใช้เครื่องมือทางการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริงในห้องเรียน กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑) การตั้งคำถามหรือระบุปัญหา จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๒) การออกแบบกิจกรรมหรือกลยุทธ์ใหม่ ที่คาดว่าจะช่วยแก้ไขปัญหานั้นหรือส่งเสริมการเรียนรู้

๓) การดำเนินการและเก็บข้อมูล ผ่านการสังเกต การบันทึกชิ้นงาน หรือการพูดคุยกับนักเรียน

๔) การวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อปรับปรุงแนวทางการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมให้ครูมีการไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflective Practice) และเกิดพัฒนาการอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และจิตวิญญาณความเป็นครู

๘.๒ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาครูผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มหรือเครือข่ายวิชาชีพ โดยมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการสอนและผลลัพธ์ของนักเรียน ลักษณะสำคัญของ PLC ที่ส่งผลต่อการพัฒนาครู ดังนี้

- ๑) การตั้งเป้าหมายร่วมด้านการเรียนรู้ของนักเรียน
- ๒) การวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้และผลการเรียนของนักเรียนร่วมกัน
- ๓) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices)
- ๔) การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น ชุดกิจกรรม สื่อ หรือแนวประเมินผล
- ๕) การสะท้อนผลการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยสร้างวัฒนธรรมแห่งการพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษา และเป็นช่องทางสำคัญในการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างยั่งยืน

๘.๓ แหล่งเรียนรู้และการอบรมเพิ่มเติมสำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาตอนต้น

ครูสามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะวิชาชีพได้จากหลากหลายแหล่งเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบ Online และ On-site โดยแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาต่อเนื่อง ดังนี้

- ๑) หน่วยงานต้นสังกัด เช่น การอบรมตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) สถาบันพัฒนาครูและองค์กรเครือข่าย เช่น มูลนิธิเพื่อการศึกษา หน่วยงานวิจัย หรือโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ๓) หลักสูตรออนไลน์ เช่น MOOC ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือแพลตฟอร์มเปิด เช่น Thai MOOC Coursera for Teacher

- ๔) สื่อวิชาการและแหล่งความรู้ หนังสือ คู่มือวิชาชีพ วารสารวิชาการหรือเว็บไซต์แนวปฏิบัติที่ดี
- ๕) ชุมชนเครือข่ายครู เช่น กลุ่มครูวิทยฐานะ เครือข่ายสะเต็มศึกษา หรือกลุ่ม Facebook/LINE สำหรับแลกเปลี่ยนความรู้

การพัฒนาตนเองของครูไม่ควรจำกัดเพียงกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น แต่ควรเกิดจากความตั้งใจใฝ่รู้และความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในยุคใหม่ และมีบทบาทเป็น ผู้อำนวยความรู้ อย่างแท้จริงในห้องเรียน

๙. ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๙.๑ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

การอ่านและการเขียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และสามารถสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างมั่นใจ หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ จึงให้ความสำคัญกับการฝึกฝน การอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมอ่านออกเสียง แล้วพูดคุยกัน	นักเรียนอ่านนิทานหรือเรื่องสั้น แล้วพูดถึงสิ่งที่ประทับใจ หรือ จบใจความสำคัญของเรื่องนั้น เช่น “นิทานเรื่องนี้สอนอะไรเราได้บ้าง”
กิจกรรมเขียนบันทึก หรือแต่งประโยคจากภาพ	นักเรียนเขียนสิ่งที่ทำในแต่ละวัน หรือแต่งประโยคจากภาพที่เห็น เพื่อฝึกเขียนและใช้คำให้เหมาะสมกับความคิดของตนเอง
กิจกรรมเล่าเรื่อง หรือแสดงบทบาทสมมติ	นักเรียนฝึกเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ หรือร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ จากนิทานเรื่องโปรด เพื่อฝึกการเรียบเรียงคำพูดและสื่อสารอย่างมั่นใจ

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนควรเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ด้วยวิธีที่สนุก เข้าถึงง่าย และใกล้ตัว เมื่อนักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาผ่านการอ่าน การเขียน การพูด และการฟังในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะมีความมั่นใจในการสื่อสาร และสามารถเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ได้อย่างเข้าใจและมีความสุข

๙.๒ การพัฒนาความสามารถด้านการคิดคำนวณ

ทักษะการคิดคำนวณเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องของตัวเลข ใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ จึงส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องตัวเลข การบวก ลบ คูณ หาร และการใช้เหตุผล ผ่านกิจกรรมที่สนุก เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรม เพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดคำนวณ

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมเกมคณิตศาสตร์ง่าย ๆ	นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เช่น เกมจับคู่จำนวนกับภาพ เกมนับเลขจากการเดินเล่น หรือบิงโกตัวเลข เพื่อให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกและไม่น่าเบื่อ
กิจกรรมสถานการณ์จำลองที่ใกล้ตัว	นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เช่น ร้านค้าจำลองให้นักเรียนฝึกจ่ายเงินและรับเงินทอน การชั่งตวงส่วนผสมเมนูง่าย ๆ หรือคำนวณเวลาเดินไปโรงเรียน
กิจกรรมการใช้สื่อหรือแอปพลิเคชันฝึกทักษะอย่างเหมาะสมกับวัย	นักเรียนเรียนรู้โดยใช้สื่อที่เหมาะสมในการดูแลอย่างใกล้ชิดของครู เช่น การใช้แท็บเล็ตในการเล่นเกมที่ฝึกการบวก-ลบ หรือแอปที่ให้นักเรียนสร้างกราฟจากข้อมูลง่าย ๆ เช่น “วันนี้เพื่อนใส่เสื้อสีอะไรกันบ้าง”

การพัฒนาทักษะด้านการคิดคำนวณไม่เพียงช่วยให้นักเรียนเรียนคณิตศาสตร์ได้ดีขึ้น แต่ยังส่งเสริมให้เขาเป็นคนที่ชอบคิด แก้ปัญหา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในชีวิตประจำวันได้ตั้งแต่เล็ก หากครูออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน นักเรียนจะมีความมั่นใจและรู้สึกว่าการคิดคำนวณไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิด

๙.๓ การพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการ สังเกต ทดลอง และตั้งคำถาม จากสิ่งรอบตัว นักเรียนจะได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เข้าใจธรรมชาติ และรู้จักดูแลสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น ต้นไม้ ดิน น้ำ และอากาศ โดยหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ เน้นให้นักเรียนได้ใช้ “กระบวนการทางวิทยาศาสตร์” อย่างง่าย เพื่อเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เช่น การปลูกต้นไม้ การสังเกตท้องฟ้า หรือการทดลองเล็ก ๆ ในห้องเรียน พร้อมทั้งบูรณาการกับทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมนักสำรวจตัวน้อย	นักเรียนเดินสำรวจรอบโรงเรียน พร้อมแจกแบบบันทึก เช่น ให้สังเกตสิ่งมีชีวิต ดิน น้ำ หรือแสงแดด แล้วบันทึกสิ่งที่พบพร้อมวาดภาพประกอบ
กิจกรรมปลูกถั่วในแก้วใส	นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการเจริญเติบโตของพืช โดยปลูกถั่วในแก้วใส และสังเกตการเปลี่ยนแปลงทุกวัน พร้อมวัดความสูงแล้วเขียนบันทึก

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมน้ำไปไหน (วัฏจักรน้ำอย่างง่าย)	นักเรียนใช้ถุงพลาสติกใสใส่น้ำแล้วติดไว้ที่หน้าต่าง สังเกตการควบแน่นและการระเหย พร้อมวาดภาพขั้นตอนที่เห็น
กิจกรรมแผนที่อากาศของฉันทัน	นักเรียนสังเกตสภาพอากาศแต่ละวัน เช่น ฝนตก อากาศร้อน แล้วทำสัญลักษณ์ประกอบ เช่น วาดพระอาทิตย์หรือเมฆฝน และสรุปว่าอากาศแบบใดพบมากที่สุดในสัปดาห์นั้น

กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงส่งเสริมความเข้าใจในวิทยาศาสตร์ แต่ยังช่วยให้นักเรียนฝึกสังเกต คิดเป็น และรักธรรมชาติ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๙.๔ การพัฒนาความสามารถด้านสังคมและความเป็นพลเมือง

นักเรียนประมัตนอยู่ในช่วงวัยที่เริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น การเรียนรู้ด้านสังคมและความเป็นพลเมืองจึงเน้นให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเองในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รู้จักสิทธิ หน้าที่ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะพื้นฐานด้านสังคม เช่น การมีน้ำใจ การเคารพกฎ การช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานร่วมกับเพื่อน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสังคมและความเป็นพลเมือง

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมฉันมีหน้าที่อะไรบ้าง	นักเรียนวาดรูปหรือเขียนหน้าที่ของตนเองในบ้าน โรงเรียน และชุมชน เช่น ช่วยล้างจาน เก็บขยะในห้องเรียน หรือช่วยคุณย่าเดินไปตลาด
กิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ	นักเรียนจำลองสถานการณ์ เช่น “เป็นหัวหน้าห้อง” หรือ “เป็นเพื่อนที่ช่วยหย่าศึกเพื่อนทะเลาะ” แล้วให้นักเรียนเล่นบทบาทและพูดคุยถึงสิ่งที่เกิดขึ้น
กิจกรรมเสียงของฉันสำคัญ	นักเรียนเสนอความเห็นในประเด็นง่าย ๆ เช่น “โรงเรียนควรมีสนามนักเรียนเล่นเพิ่มไหม” พร้อมฟังความเห็นเพื่อน และเรียนรู้การพูด-ฟังอย่างเคารพซึ่งกันและกัน
กิจกรรมกติกาห้องของเรา	นักเรียนร่วมกันคิดกติกาห้องเรียน เช่น ไม่แกล้งเพื่อน ฟังเมื่อคนอื่นพูด และช่วยกันตกแต่งโปสเตอร์กติกา แล้วนำไปติดไว้ในห้อง
กิจกรรมสำรวจชุมชน	นักเรียนเดินสำรวจบริเวณรอบโรงเรียน เช่น วัด ตลาด หรือสวนสาธารณะ แล้วกลับมาสรุปสิ่งที่พบ พร้อมตั้งคำถาม เช่น “เราช่วยดูแลชุมชนได้อย่างไร”

กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง รู้จักการเคารพผู้อื่น ร่วมมือกัน และเริ่มพัฒนาความเป็นพลเมืองที่ดีตั้งแต่เล็ก ๆ ผ่านประสบการณ์จริงที่สนุกและใกล้ตัว

๙.๕ การพัฒนาความสามารถด้านเศรษฐกิจและการเงิน

นักเรียนในวัยประถมศึกษาตอนต้นสามารถเรียนรู้เรื่อง “เงิน” และ “การใช้จ่าย” ได้อย่างเข้าใจง่าย ผ่านการเล่น การจำลองสถานการณ์ และการลงมือทำจริง หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ จึงส่งเสริมให้นักเรียนเริ่มต้นเรียนรู้ทักษะทางเศรษฐกิจและการเงินที่เหมาะสมกับวัย เช่น การรู้จักคุณค่าของเงิน การเลือกใช้เงินอย่างเหมาะสม และการวางแผนอย่างง่าย การสอนเรื่องเศรษฐกิจและการเงินไม่ใช่เรื่องยากสำหรับนักเรียน หากครูเลือกวิธีการสอนที่สนุก ใกล้ตัว และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เช่น การเล่นเกมร้านค้า การทำบัญชีจ่าย-รับเล็ก ๆ หรือการวางแผนซื้อของในงบจำกัด ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านเศรษฐกิจและการเงิน

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมร้านค้าจำลอง	ครูตั้งโต๊ะเป็นร้านขายของ มีราคาสินค้า นักเรียนผลัดกันเป็น “คนขาย” และ “คนซื้อ” พร้อมฝึกคำนวณเงินและทอนเงินให้ถูกต้อง
กิจกรรมกระปุกของฉัน	นักเรียนทำกระปุกออมเงินของตนเอง ตกแต่งด้วยภาพของสิ่งที่อยากเก็บเงินซื้อ พร้อมบอกวิธีเก็บเงินให้ได้ตามเป้าหมาย
กิจกรรมเลือกซื้อในงบจำกัด	ครูให้โจทย์ว่า “ถ้ามีเงิน ๓๐ บาท จะซื้อของในรายการนี้ได้อย่างไรให้พอดี” นักเรียนเลือกซื้อของ และเขียนคำอธิบายว่าเลือกเพราะอะไร
กิจกรรมสมุดรายจ่ายประจำสัปดาห์	นักเรียนบันทึกการใช้จ่ายเงินของตนในแต่ละวัน พร้อมวิเคราะห์ว่าควรปรับการใช้จ่ายตรงไหน เช่น วันไหนใช้เงินเยอะไป ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น

กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเริ่มเข้าใจคุณค่าของเงิน การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และการวางแผนอย่างง่าย ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองที่รู้จักบริหารทรัพยากรของตนเองในอนาคต

๙.๖ การพัฒนาความสามารถด้านสุขภาพและร่างกาย

นักเรียนในวัยประถมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงที่เริ่มเรียนรู้การดูแลร่างกายตนเอง การปลูกฝังนิสัยที่ดีต่อสุขภาพ เช่น การกินอาหารที่มีประโยชน์ การรักษาความสะอาดร่างกาย และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานด้านสุขภาพที่ดีและสามารถเติบโตอย่างแข็งแรง โดยหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เข้าใจโภชนาการอย่างง่าย และตระหนักถึงพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การไม่ล้างมือก่อนกินข้าว หรือการเล่นมือถือเป็นเวลานานเกินไป ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสุขภาพและร่างกาย

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมมื้ออาหารของฉัน	นักเรียนตัดภาพอาหารจากใบปลิวหรือวาดภาพ แล้วจัดเมนูอาหารให้ครบ ๕ หมู่ พร้อมอธิบายว่าทำไมจึงเลือกอาหารชนิดนั้น
กิจกรรมสุขนิสัย ๑ วัน	นักเรียนเขียนหรือวาดกิจกรรมที่ทำใน ๑ วัน แล้ววงกิจกรรมที่ดีต่อสุขภาพ เช่น ตื่นเช้า ล้างมือ กินข้าวเช้า และออกกำลังกาย
กิจกรรมนักสืบหลากหลายอาหาร	นักเรียนดูฉลากโภชนาการจากกล่องนม น้ำผลไม้ หรือขนม แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าอะไรมีน้ำตาลมาก และอะไรเหมาะสมกับสุขภาพ
กิจกรรมโยคะนักเรียนดี หรือ เต้นออกกำลังกาย	นักเรียนขยับร่างกายอย่างสนุกสนาน เช่น การเต้นประกอบเพลง หรือโยคะง่าย ๆ ที่ฝึกการทรงตัวและการหายใจ
กิจกรรมโปสเตอร์รักษาความสะอาด	นักเรียนวาดภาพพร้อมเขียนข้อความรณรงค์การรักษาสุขอนามัย เช่น “ล้างมือก่อนกิน” หรือ “แปรงฟันทุกเช้าเย็น”

การเรียนรู้เรื่องสุขภาพไม่เพียงแต่ทำให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรง แต่ยังเป็นการฝึกวินัย การตัดสินใจ และการเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น หากนักเรียนเริ่มต้นสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ดีตั้งแต่ประถมต้น ย่อมเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

๙.๗ การพัฒนาความสามารถด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสุนทรียภาพ

นักเรียนประถมศึกษาตอนต้นมีความรู้ความเข้าใจและความซาบซึ้งในความงามของศิลปะและวัฒนธรรม ผ่านการดู ฟัง สัมผัส และลงมือทำ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยการเรียนรู้ผ่านศิลปะ ดนตรี และวัฒนธรรม จึงเป็นเครื่องมือที่ดีในการส่งเสริมพัฒนาการด้านดังกล่าวนี้ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การแสดงออกผ่านงานศิลปะ การเคลื่อนไหว ดนตรีพื้นบ้าน นิทานวัฒนธรรม รวมถึงการทำงานกลุ่ม เพื่อพัฒนาทั้งความรู้สึก ความมั่นใจ และทักษะทางสังคมไปพร้อมกัน ซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถได้ดังตัวอย่างในตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสุนทรียภาพ

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมวาดภาพ เล่าเรื่อง	นักเรียนวาดภาพตามหัวข้อ เช่น “ความสุขของฉัน” หรือ “สิ่งที่ฉันรัก” แล้วให้นักเรียนเล่าเรื่องจากภาพของตนเอง
กิจกรรมเต้นตามจังหวะ	นักเรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะ ฝึกกลัมนื้อ สมมติ ตามเพลงพื้นบ้าน หรือเพลงสากล

กิจกรรม	รายละเอียด
กิจกรรมศิลปะจากธรรมชาติ	นักเรียนเก็บใบไม้ ดอกไม้ หรือเศษวัสดุธรรมชาติ มาทำงานประดิษฐ์ เช่น การ์ด หรือภาพโคลาจ
กิจกรรมระบายอารมณ์ด้วยสี	นักเรียนเลือกสีที่ตรงกับความรู้สึกในวันนี้ เช่น สีฟ้า = สบายใจ, สีแดง = ตีใจ แล้วให้ระบายภาพอิสระ พร้อมพูดถึงความรู้สึกนั้น
กิจกรรมฟังเพลงแล้ววาดภาพ	นักเรียนวาดภาพตามจินตนาการจากเสียงเพลงที่ได้ยิน
กิจกรรมเล่านิทานวัฒนธรรม	ครูเล่านิทานไทยสั้น ๆ แล้วให้นักเรียนวาดภาพประกอบตอนที่ชอบที่สุด พร้อมเขียน ๑ ประโยคเล่าว่า “ฉันชอบตอนนี้เพราะ...”

การเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสุนทรียภาพ ไม่เพียงช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก แต่ยังฝึกการสื่อสาร ความเห็นอกเห็นใจ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเข้าใจ การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และสนุกจะช่วยพัฒนานักเรียนอย่างสมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์ และสังคม

นอกจากนี้ ครูสามารถนำกิจกรรมไปออกแบบเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้พัฒนาความสามารถของนักเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้

๑. ความสามารถของผู้เรียน : เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) อ่านและเข้าใจความหมายของคำและข้อความง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน ๒) สรุปสาระสำคัญของข้อความที่อ่านเป็นประโยคง่าย ๆ และ ๓) สื่อสารด้วยการพูดและเขียนข้อความสั้น ๆ อย่างถูกต้อง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : การอ่านและเข้าใจความหมายของคำและข้อความในชีวิตประจำวันเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถสื่อสารและใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน รถ หนังสือ ดินสอ นาฬิกา ๒) การอ่านและทำความเข้าใจประโยคง่าย ๆ เช่น ฉันชอบกินข้าว แมวอยู่บนโต๊ะ ๓) การสรุปสาระสำคัญของข้อความที่อ่าน และ ๔) การพูดและเขียนข้อความสั้น ๆ ตามภาพหรือสถานการณ์

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) ซื่อสัตย์สุจริต ฝึกการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ๒) มีวินัย ฝึกการอ่านและเขียนอย่างเป็นระบบ ๓) อยู่อย่างพอเพียง ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ (๑๐ นาที) – กระตุ้นความสนใจโดย ๑.๑ ครูแนะนำหัวข้อและเป้าหมายของบทเรียน โดย ๑) ครูนำเสนอภาพและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน รถ แมว บนกระดาน พร้อมให้นักเรียนสังเกตและอ่านออกเสียงตามครู และ ๒) ครูอธิบายว่าการเรียนในวันนี้จะช่วยให้นักเรียน

พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนประโยคง่าย ๆ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่พวกเขาเห็นในชีวิตประจำวัน

๑.๒ กิจกรรมกระตุ้นความคิด โดย ๑) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิดและตอบ เช่น นักเรียนเคยเห็นสิ่งของเหล่านี้มาก่อนหรือไม่ สิ่งของเหล่านี้ใช้ทำอะไร และนักเรียนเคยใช้หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งของเหล่านี้อย่างไร (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจบอกว่า แมวเป็นสัตว์เลี้ยงที่ฉันเห็นที่บ้าน หรือ รถใช้สำหรับเดินทางไปโรงเรียน)

๒) นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งของที่พวกเขาคุ้นเคย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในขั้นตอนถัดไป

๒. ขั้นสอน (๔๐ นาที) - พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน

กิจกรรมที่ ๑ เกมจับคู่คำและภาพ (๑๐ นาที) ๑) ครูอธิบายแนวทางกิจกรรม โดย ๑) ครูแจกบัตรคำและบัตรภาพให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมอธิบายว่าพวกเขาต้องจับคู่คำศัพท์กับภาพที่สอดคล้องกัน ๒) นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อจับคู่คำและภาพให้ถูกต้อง ๓) การนำเสนอผลลัพธ์ ๔) ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปและอธิบายคำศัพท์ที่จับคู่ได้ เช่น แมวเป็นสัตว์เลี้ยงที่อยู่ในบ้าน หรือ รถใช้เดินทางไปโรงเรียน ๕) ครูช่วยแก้ไขหากมีคำศัพท์ที่ใช้ไม่ถูกต้อง และอธิบายเพิ่มเติม

กิจกรรมที่ ๒ อ่านประโยคง่าย ๆ และสรุปความหมาย (๑๕ นาที) ๑) ครูอธิบายแนวทางการอ่านและจับใจความ ๒) ครูเขียนประโยคง่าย ๆ บนกระดาน เช่น น้องกินข้าว และแมวนั่งอยู่ใต้โต๊ะ ๒) นักเรียนอ่านประโยคพร้อมกัน และฝึกอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล ๓) การสรุปใจความสำคัญ ๔) นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และสรุปความหมายของประโยค โดยครูตั้งคำถามกระตุ้น เช่น ใครเป็นผู้กระทำในประโยค (แนวทางการตอบ น้อง แมวนั่ง) และเกิดอะไรขึ้นในประโยค (แนวทางการตอบ น้องกินข้าว แมวนั่งใต้โต๊ะ) ๕) ครูช่วยเสริมคำอธิบายและชี้ให้เห็นองค์ประกอบของประโยค

กิจกรรมที่ ๓ เขียนประโยคจากภาพ (๑๕ นาที) ๑) ครูแจกภาพให้นักเรียนแต่ละคน ๒) ครูให้ภาพสถานการณ์ง่าย ๆ เช่น ภาพนักเรียนกำลังกินข้าว ๓) นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากภาพ เช่น นักเรียนกินข้าว ๔) การให้ข้อเสนอแนะและแก้ไข ๕) ครูให้เวลานักเรียนเขียนประโยคของตนเอง จากนั้นให้พวกเขาอ่านออกเสียง ๖) ครูตรวจและให้คำแนะนำ เช่น การใช้คำนามและกริยาที่เหมาะสม

๓. ขั้นสรุป (๑๐ นาที) - ทบทวนและประเมินตนเองโดย ๑) ทบทวนบทเรียนผ่านการอภิปราย ๒) นักเรียนแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ และแต่ละคนอ่านประโยคของตนเองให้เพื่อนฟัง ๓) ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด เช่น วันนี้เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง นักเรียนคิดว่าการอ่านและการเขียนของตนเองดีขึ้นอย่างไร และใครอยากเล่าเรื่องที่เขียนให้เพื่อนฟัง ๔) การสรุปแนวคิดสำคัญของบทเรียน ๕) นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดสำคัญของบทเรียน เช่น การใช้คำศัพท์ในชีวิตประจำวัน การแต่งประโยค และการฝึกอ่านจับใจความ และ ๖) ครูให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนนำทักษะที่เรียนไปฝึกฝนเพิ่มเติม

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : บัตรคำ ภาพประกอบ กระดานไวท์บอร์ด และแบบฝึกหัดการอ่าน

แหล่งเรียนรู้ : หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๑ เว็บไซต์สำหรับฝึกอ่านออกเสียง แอปพลิเคชัน ฝึกอ่านสำหรับนักเรียน เป็นต้น

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อ่านและเข้าใจ ความหมายของคำ และข้อความง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน	สังเกตพฤติกรรมการ อ่าน	การอ่านออกเสียง	อ่านได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
สรุปสาระสำคัญของ ข้อความที่อ่านเป็น ประโยคง่าย ๆ	การถามตอบในชั้นเรียน	คำถามปลายเปิด	สามารถจับ ใจความสำคัญได้
สื่อสารด้วยการพูด และเขียนข้อความสั้น ๆ อย่างถูกต้อง	สังเกตการพูดในกิจกรรม	การเล่าเรื่องจากภาพ	พูดได้ถูกต้องและชัดเจน

ตัวอย่างที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับ ไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวก และการลบ รูปเรขาคณิต การวัด ความยาว และน้ำหนัก และข้อมูล จากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสื่อสารด้วยภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) นับเลข ๑ - ๑๐๐ ได้อย่างถูกต้อง ๒) บวกและลบจำนวนนับไม่เกิน ๒๐ ได้ ๓) จำแนกและตั้งชื่อรูปเรขาคณิตพื้นฐาน (สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม) ๔) เปรียบเทียบความยาวของสิ่งของโดยใช้คำว่า ยาวกว่า สั้นกว่า

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : การเข้าใจแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจำนวนนับ รูปเรขาคณิต และการเปรียบเทียบความยาวช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณ ซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับสูงขึ้น

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) การนับเลข ๑ - ๑๐๐ ๒) การบวกและลบจำนวนนับไม่เกิน ๒๐ ๓) การจำแนกรูปเรขาคณิตพื้นฐาน (สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม) ๔) การเปรียบเทียบความยาวของวัตถุ โดยใช้สายตาและเครื่องมือวัดง่าย ๆ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) มีวินัย ฝึกทำแบบฝึกหัดอย่างมีระเบียบ ๒) อยู่อย่างพอเพียง ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (กระดาษ ดินสอ) ๓) มีจิตสาธารณะ ทำงานร่วมกับเพื่อน ช่วยเหลือกัน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ (๑๐ นาที) - กระตุ้นความสนใจ โดย ๑) ครูเริ่มต้นด้วยเกม ประบมือแทนตัวเลข เพื่อสร้างความสนุกและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ๒) ครูให้เก็ตนักเรียนประบมือแทนตัวเลขที่กำหนด เช่น ครูพูด ๕ นักเรียนประบมือ ๕ ครั้ง ครูพูด ๑๐ นักเรียนประบมือ ๑๐ ครั้ง ๓) ครูตั้งคำถามเชิงคิดเลขง่าย ๆ เพื่อฝึกกระบวนการคิดคำนวณของนักเรียน โดย ครูถามนักเรียนว่า ถ้าครูประบมือ ๒ ครั้ง แล้วประบเพิ่มอีก ๓ ครั้ง จะรวมกันได้กี่ครั้ง (แนวทางการตอบ นักเรียนตอบ ๕ ครั้ง) และครูช่วยอธิบายแนวคิดของการบวกเลข อย่างง่าย ๔) ครูนำภาพรูปเรขาคณิตติดไว้ที่กระดาน และตั้งคำถามกระตุ้นความคิด โดยครูถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยเห็นรูปเรขาคณิตเหล่านี้ที่ไหนบ้าง (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า วงกลมเหมือนลูกบอล หรือสามเหลี่ยมเหมือนหลังคาบ้าน)

๒. ขั้นสอน (๔๐ นาที) - พัฒนาศักยภาพการคิดคำนวณ

กิจกรรมที่ ๑ การนับเลขด้วยวัตถุจริง (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูแนะนำกิจกรรม และอธิบายวิธีการ ๒) ครูแจก ก้อนหินหรือแท่งไม้ ให้แต่ละกลุ่ม ๓) นักเรียนช่วยกัน นับจำนวนวัตถุที่ได้รับ และเขียนตัวเลขที่นับได้ ๔) ครูให้โจทย์เสริมเพื่อฝึกเรียงลำดับตัวเลข โดยครูตั้งคำถาม ลองเรียงลำดับก้อนหิน จากน้อยไปมาก (แนวทางการตอบ นักเรียนจัดเรียงตัวเลขจากค่าต่ำสุดไปหาสูงสุด) และ ๕) ครูช่วยตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมที่ ๒ บวก-ลบสนุกสนาน (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูแจกโจทย์การบวกและลบ ง่าย ๆ พร้อมภาพประกอบ เช่น ตัวอย่างโจทย์ (มีลูกอม ๔ เม็ด เพิ่มอีก ๓ เม็ด จะมีกี่เม็ด นักเรียนมีลูกโป่ง ๑๐ ลูก ทำหลุดไป ๒ ลูก จะเหลือกี่ลูก) ๒) นักเรียนใช้รูปภาพช่วยคำนวณและเขียนคำตอบ (นักเรียนวาดภาพ แสดงจำนวนที่เปลี่ยนแปลง) ๓) ครูช่วยอธิบายแนวคิดของการบวกและลบอย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรมที่ ๓ จำแนกรูปเรขาคณิต (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูแจกบัตรภาพรูปเรขาคณิต ให้นักเรียน และแนะนำการจับคู่กับสิ่งของในชีวิตจริง เช่น ตัวอย่างการจับคู่ (วงกลม - จาน ลูกบอล สีเหลี่ยม - หนังสือ กระดานไวท์บอร์ด สามเหลี่ยม - หลังคาบ้าน) ๒) นักเรียนจับคู่และอธิบายสิ่งที่จับคู่ได้ โดยครูถามเพิ่มเติม เช่น นักเรียนเห็นรูปทรงเรขาคณิตแบบนี้ที่ไหนอีกบ้าง

กิจกรรมที่ ๔ การวัดความยาว (๕ นาที) โดย ๑) ครูแจกไม้บรรทัดและดินสอ ให้นักเรียน พร้อมตั้งโจทย์เกี่ยวกับความยาว (ลองเปรียบเทียบดินสอ ๒ แท่ง แท่งไหนยาวกว่า แนวทางการตอบ นักเรียนตอบและใช้ไม้บรรทัดวัด) และ ๒) ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำว่า ยาวกว่า และ สั้นกว่า

๓. ขั้นสรุป (๑๐ นาที) - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ โดย ๑) ครูจัดกิจกรรมเกมตอบ คำถามเร็วเพื่อทบทวนบทเรียน (คำถามตัวอย่าง เช่น อะไรยาวกว่ากัน ดินสอหรือไม้บรรทัด $๔ + ๓$ ได้เท่าไร วงกลมมีมุมกี่มุม) ๒) นักเรียนตอบคำถาม และครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม ๓) ครูช่วยนักเรียนอธิบายคำตอบของตนเอง เพื่อฝึกทักษะการอธิบายเหตุผล ๔) นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดสำคัญที่เรียนรู้ในวันนี้ (ตัวอย่างคำถาม สรุป เช่น วันนี้เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง การบวกและลบมีประโยชน์อย่างไร เราสามารถพบรูปเรขาคณิต ในชีวิตประจำวันได้ที่ไหนบ้าง) ๕) ครูให้ข้อเสนอแนะและสรุปบทเรียน ๖) ครูกระตุ้นให้นักเรียนฝึกใช้ทักษะ

ที่เรียนไปในชีวิตจริง เช่น ฝึกบวกลบเลขเมื่อไปซื้อของ สังเกตรูปเรขาคณิตรอบตัว และคำนวณความยาวของสิ่งของในชีวิตประจำวัน

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : บัตรตัวเลข รูปภาพรูปเรขาคณิต วัตถุจริง (ลูกอม ลูกโป่ง ดินสอ) ไม้บรรทัด

แหล่งเรียนรู้ : หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ ป.๑ วิดีโอสื่อการสอนเกี่ยวกับการนับเลข

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
นับเลข ๑ - ๑๐๐ ได้อย่างถูกต้อง	สังเกตการตอบคำถาม	การนับเสียงดัง	นับได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
บวกและลบจำนวนนับไม่เกิน ๒๐ ได้	ตรวจแบบฝึกหัด	กระดาษคำตอบ	ตอบถูก ๓ ใน ๔ ข้อ ขึ้นไป
จำแนกและตั้งชื่อรูปเรขาคณิตพื้นฐาน	การจับคู่รูปภาพ	บัตรภาพรูปเรขาคณิต	จับคู่ได้ถูกต้อง ๗๕% ขึ้นไป
เปรียบเทียบความยาวของสิ่งของโดยใช้คำว่า ยาวกว่า สั้นกว่า	สังเกตและทดลองวัด	ดินสอและไม้บรรทัด	ตอบถูก ๒ ใน ๓ ข้อ ขึ้นไป

ตัวอย่างที่ ๓ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ๑) เข้าใจความหมายของคำข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม ๒) ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวกและการลบ รูปเรขาคณิต การวัดความยาว และน้ำหนัก และข้อมูลจากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสื่อสารด้วยภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล และ ความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน คือ สังเกตเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) สังเกตและบรรยายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก ลมพัด ก้อนเมฆ ดวงอาทิตย์ ๒) ใช้จำนวนนับไม่เกิน ๒๐ ในการอธิบายสิ่งที่สังเกต เช่น นับจำนวนเมฆ ใบไม้ที่ร่วง ๓) วัดและเปรียบเทียบความยาวของสิ่งของรอบตัวโดยใช้คำว่า ยาวกว่า สั้นกว่า ๔) อธิบายข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสังเกตด้วยการใช้ตัวเลขหรือรูปภาพ

๓. สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด : การสังเกตปรากฏการณ์รอบตัวและการใช้ตัวเลขในการอธิบายช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งแวดล้อมและฝึกฝนการคิดเชิงเหตุผล

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) การสังเกตปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก ลมแรง ดวงอาทิตย์ ขึ้น-ตก ๒) การนับจำนวนนับไม่เกิน ๒๐ เพื่อบรรยายสิ่งที่สังเกต เช่น นับจำนวนเมฆ ใบไม้ ก้อนหิน

๓) การเปรียบเทียบความยาวของวัตถุ เช่น ดินสอ กิ่งไม้ โดยใช้คำว่า ยาวกว่า สั้นกว่า ๔) การใช้แผนภูมิรูปภาพในการบันทึกผลการสังเกต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) มีวินัย ปฏิบัติตามกติกาการเรียนรู้ ๒) อยู่อย่างพอเพียง ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ๓) มีจิตสาธารณะ ทำงานร่วมกับเพื่อนและแบ่งปันข้อมูลกัน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ - ครูแนะนำกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เช่น นักเรียนเคยสังเกตไหมว่าท้องฟ้าวันนี้เป็นอย่างไร ตอนเช้ากับตอนบ่าย ดวงอาทิตย์อยู่ที่ไหน (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า ตอนเช้าดวงอาทิตย์อยู่ทางทิศตะวันออก และตอนบ่ายอยู่ทางทิศตะวันตก) ๒) ครูเปิดภาพหรือวิดีโอสั้น ๆ เกี่ยวกับสภาพอากาศ เช่น ครุนาเสนอภาพหรือวิดีโอที่แสดงถึงเมฆ ลม ดวงอาทิตย์ และฝนตก เพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง ๓) นักเรียนร่วมกันสังเกตและอธิบายสิ่งที่เห็น โดย ครูให้นักเรียนช่วยกัน เล่าถึงสิ่งที่สังเกตได้จากภาพหรือวิดีโอ (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจพูดว่า มีเมฆมาก แสดงว่าอาจจะจะมีฝนตก หรือ ดวงอาทิตย์ขึ้นตอนเช้าทำให้มีแสงสว่าง)

๒. ขั้นสอน - ลงมือทำกิจกรรม (๔๐ นาที)

กิจกรรมที่ ๑ การสังเกตธรรมชาติ (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายวิธีการสังเกตธรรมชาติรอบตัว ๒) ครูอธิบายว่าการสังเกตเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เรารู้จักสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ๓) นักเรียนออกไปสำรวจและบันทึกสิ่งที่พบ เช่น นักเรียน สังเกตท้องฟ้า ต้นไม้ หรือสภาพอากาศรอบตัว และจดบันทึกข้อมูล ครูให้นักเรียนลอง นับจำนวนสิ่งที่สังเกตได้ เช่น วันนี้มีเมฆกี่ก้อน (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจนับได้ ๕-๑๐ ก้อน) มีใบไม้ร่วงอยู่บนพื้นกี่ใบ (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจนับได้ ๑๕-๒๐ ใบ) ๔) นักเรียนช่วยกันพูดถึงสิ่งที่สังเกตได้ ๕) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน แลกเปลี่ยนข้อสังเกตของตนเองกับเพื่อนในห้องเรียน

กิจกรรมที่ ๒ วัดและเปรียบเทียบความยาว (๑๕ นาที) โดย ๑) นักเรียนจับคู่และเลือกวัตถุเพื่อเปรียบเทียบความยาว ๒) ครูให้นักเรียนจับคู่และเลือก สิ่งของที่ต้องการเปรียบเทียบความยาว เช่น ดินสอ กิ่งไม้ กระเป๋ ๓) นักเรียนใช้ไม้บรรทัดวัดและบันทึกผล เช่น นักเรียนใช้ไม้บรรทัดวัดสิ่งของและจดบันทึกในตาราง ตัวอย่างคำถามที่ครูใช้กระตุ้นให้คิดเพิ่มเติม เช่น ดินสอของใครยาวกว่ากัน (แนวทางการตอบ ดินสอของเพื่อน A ยาวกว่าเพื่อน B ๒ เซนติเมตร) ต้นไม้ต้นไหนสูงที่สุดในโรงเรียน (แนวทางการตอบ ต้นไม้ข้างสนามนักเรียนเล่นสูงที่สุด) ๔) นักเรียนเขียนผลการสังเกตลงในตาราง โดยนักเรียนเปรียบเทียบความยาวและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

กิจกรรมที่ ๓ การสร้างแผนภูมิรูปภาพ (๑๐ นาที) โดย ๑) นักเรียนเลือกสิ่งที่สังเกตและบันทึกข้อมูลเป็นแผนภูมิ เช่น นักเรียนวาดแผนภูมิรูปภาพ เพื่อแสดงข้อมูลที่สังเกตได้ (วาดจำนวนเมฆที่เห็น วาดใบไม้ที่นับได้ และระบุจำนวนได้รูป ๒) ครูช่วยนักเรียนอธิบายข้อมูลจากแผนภูมิ โดยครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนภูมิที่สร้าง เช่น วันนี้มีเมฆมากกว่าหรือน้อยกว่าวันก่อน (แนวทาง

การตอบ นักเรียนอาจสังเกตว่าวันนี้มีเมฆมากกว่า) จำนวนใบไม้ที่ร่วงเกี่ยวข้องกับฤดูที่เปลี่ยนแปลงอย่างไร (แนวทางการตอบ ในฤดูฝนหรือฤดูร้อน ใบไม้ร่วงมากกว่าฤดูหนาว)

๓. ขั้นสรุป - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเพื่อสรุปการเรียนรู้ เช่น คำถามสรุปกิจกรรม คือ วันนี้เราได้สังเกตอะไรบ้าง (แนวทางการตอบ เมฆ ลม ต้นไม้ หรือการเปลี่ยนแปลงของท้องฟ้า) จำนวนเมฆที่เห็นวันนี้เยอะขึ้นหรือน้อยลงจากเมื่อวาน (แนวทางการตอบ นักเรียนสังเกตและเปรียบเทียบกับวันที่ผ่านมา) ดินสอของใครสั้นกว่ากัน (แนวทางการตอบ นักเรียนเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม) ๒) ครูอธิบายความสำคัญของการสังเกตและการใช้ตัวเลขในชีวิตประจำวัน คือ ครูช่วยเชื่อมโยงแนวคิดของการสังเกตกับชีวิตจริง เช่น การสังเกตท้องฟ้าช่วยให้เรารู้ว่าฝนอาจจะตกหรือไม่ การใช้ตัวเลขช่วยให้เราคำนวณและเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ๓) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดสำคัญของบทเรียน ๔) สรุปประเด็นสำคัญของการเรียนรู้ในวันนี้ เช่น การสังเกตธรรมชาติช่วยให้เราเข้าใจสิ่งรอบตัวได้ดีขึ้น การใช้ตัวเลขช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลได้ การสร้างแผนภูมิรูปภาพช่วยให้เราสามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : ภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับธรรมชาติ ไม้บรรทัด กระดาษและสีสำหรับวาดแผนภูมิ

แหล่งเรียนรู้ : สภาพแวดล้อมรอบโรงเรียน หนังสือเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ป.๑

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สังเกตและบรรยายปรากฏการณ์ธรรมชาติ	สังเกตพฤติกรรม การตอบ	แบบบันทึกข้อมูล	อธิบายสิ่งที่เห็นได้
ใช้จำนวนนับอธิบายสิ่งที่สังเกต	การถามตอบ	กระดาษบันทึก	นับได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
วัดและเปรียบเทียบความยาวของสิ่งของรอบตัว	สังเกตการทดลอง	ไม้บรรทัด	ตอบถูก ๒ ใน ๓ คำถาม ขึ้นไป
ใช้แผนภูมิรูปภาพนำเสนอข้อมูล	ตรวจผลงาน	กระดาษวาดรูป	แสดงข้อมูลครบถ้วน

ตัวอย่างที่ ๔ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ๑) เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม ๒) ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับ ไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวกและการลบ รูปเรขาคณิต การวัดความยาว และน้ำหนัก และข้อมูลจากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสื่อสารด้วยภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล ๓) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัว และโรงเรียน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยคำนึงถึงสิทธิ บทบาท และหน้าที่ของตนเอง ตามกระบวนการประชาธิปไตยอย่างมีความสุข แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม และมีความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการทำงานเป็นทีม สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) นับเลข ๑ - ๕๐ และใช้ตัวเลขในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น นับของที่แจก นับจำนวนคนในกลุ่ม ๒) บวกและลบจำนวนนับ ไม่เกิน ๒๐ โดยใช้สถานการณ์ในชีวิตจริง เช่น การแบ่งของในงานโรงเรียน ๓) อธิบายความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เช่น งานวัด งานประเพณีไทย ๔) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และปฏิบัติตามกติกากลุ่ม

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : การใช้ตัวเลขในชีวิตประจำวันและการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และสังคม ทำให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) การนับเลข ๑ - ๕๐ และการบวก-ลบจำนวนนับไม่เกิน ๒๐ ๒) การใช้จำนวนนับในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ๓) ความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและประเพณีท้องถิ่น ๔) การทำงานร่วมกันเป็นทีมและการแบ่งหน้าที่ในกิจกรรมกลุ่ม

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมประเพณีไทย ๒) ซื่อสัตย์สุจริต แบ่งหน้าที่และช่วยเหลือกันโดยไม่เอาเปรียบเพื่อน ๓) มีวินัย ปฏิบัติตามกติกาของกลุ่มและทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด ๔) อยู่อย่างพอเพียง ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ๕) มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ - ครูแนะนำกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูเล่าเรื่องเพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ครูเล่าเรื่องสั้นเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ช่วยกันจัดงานประเพณีที่โรงเรียน เช่น การช่วยจัดซุ้มอาหาร การแสดงรำวงพื้นบ้าน และการดูแลความสะอาดหลังงานเสร็จสิ้น ๒) ครูเชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่แนวคิด ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมและการแบ่งหน้าที่ในงานโรงเรียน ๓) ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดและแบ่งปันประสบการณ์ เช่น นักเรียนเคยช่วยทำอะไรในงานโรงเรียนบ้าง (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า ช่วยคุณครูจัดโต๊ะอาหาร หรือ ช่วยแจกขนมให้เพื่อน) เวลาเราเข้าร่วมกิจกรรม เราต้องทำอะไรบ้าง (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เราต้อง

แบ่งหน้าที่กัน หรือ ช่วยกันทำให้กิจกรรมสำเร็จ) ๓) นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมงานโรงเรียน เช่น นักเรียนเล่าถึง บทบาทของตนเองในกิจกรรมที่เคยเข้าร่วม และวิธีที่พวกเขามีส่วนช่วยให้งานสำเร็จ ๔) ครูสรุปว่าการทำงานร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญและช่วยให้กิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น

๒. ขั้นสอน - ลงมือทำกิจกรรม (๔๐ นาที)

กิจกรรมที่ ๑ นับและบวก-ลบในสถานการณ์จริง (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูแจกเงินสมมติ ให้นักเรียน ๒) ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มและแจก เงินสมมติ เพื่อใช้ในการซื้อของเล่นหรือขนมจากร้านค้าจำลอง โดย ให้นักเรียนเลือกซื้อของที่ต้อง บวกและลบจำนวนเงิน ให้ถูกต้อง ๓) นักเรียนฝึกคำนวณและแก้โจทย์การซื้อขาย โดย ครูตั้งโจทย์ให้นักเรียนฝึกคิด เช่น ถ้าเธอมีเงิน ๑๐ บาท แล้วซื้อขนมราคา ๖ บาท จะเหลือเงินเท่าไร (แนวทางการตอบ เหลือ ๔ บาท) ถ้าเธอซื้อของ ๒ ชิ้น ชิ้นละ ๕ บาท จะต้องจ่ายเงินทั้งหมดเท่าไร (แนวทางการตอบ จ่ายทั้งหมด ๑๐ บาท) ๔) นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการคำนวณเงินในชีวิตจริง ครูถามเสริมว่า เราจะทำอย่างไรถ้าเงินไม่พอซื้อของที่ต้องการ นักเรียนแสดงความเห็นและเรียนรู้แนวทางการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

กิจกรรมที่ ๒ การแบ่งงานในกิจกรรมโรงเรียน (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูให้แต่ละกลุ่มจำลองการจัดงานโรงเรียน ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบงานที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มที่ ๑ แจกขนมให้เพื่อน (ฝึกการนับจำนวนขนมและจัดสรรให้เพียงพอ) กลุ่มที่ ๒ ดูแลความสะอาด (เก็บขยะและดูแลพื้นที่ให้สะอาดหลังงานเสร็จสิ้น) กลุ่มที่ ๓ นำกิจกรรมร่วมนบ้าน (เตรียมตัวแสดงและเชิญเพื่อน ๆ มาร่วมกิจกรรม) ๒) นักเรียนทำกิจกรรมตามบทบาทที่ได้รับ เช่น นักเรียนทำงานร่วมกันและเรียนรู้ว่า การทำงานเป็นทีมช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น ครูตั้งคำถามเพื่อสะท้อนการเรียนรู้ เช่น ถ้าไม่มีคนช่วยแจกขนม จะเกิดอะไรขึ้น (แนวทางการตอบ คนอาจได้รับขนมไม่ครบ หรือมีความวุ่นวายเกิดขึ้น) ทำไมการดูแลความสะอาดถึงสำคัญ (แนวทางการตอบ เพื่อให้โรงเรียนสะอาดและเป็นระเบียบหลังงานเลิก)

กิจกรรมที่ ๓ วาดแผนผังงานโรงเรียน (๑๐ นาที) โดย ๑) นักเรียนวาดภาพแสดงบทบาทของตนเองในกิจกรรม นักเรียนแต่ละคนวาดภาพเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองมีส่วนร่วมในงานโรงเรียน เช่น ภาพการแจกขนม ภาพการทำความสะอาด ภาพการแสดงร่วมนบ้าน ๒) นักเรียนอธิบายสิ่งที่ตนเองวาด ครูให้นักเรียนอธิบายภาพของตนเอง เช่น หนูแจกขนมให้เพื่อน หนูช่วยทำความสะอาดหลังงานเสร็จ ๓) ครูช่วยสรุปความสำคัญของการทำงานร่วมกัน โดยครูอธิบายว่าการแบ่งหน้าที่ทำให้กิจกรรมราบรื่นและสำเร็จเร็วขึ้น

๓. ขั้นสรุป - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเพื่อทบทวนบทเรียน ตัวอย่างคำถามสรุปบทเรียน วันนี้เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง (แนวทางการตอบ การทำงานเป็นทีม การแบ่งงานช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น ฯลฯ) ทำไมเราต้องช่วยกันทำงาน (แนวทางการตอบ เพื่อให้งานสำเร็จและไม่เป็นภาระของคนใดคนหนึ่ง) ๒) นักเรียนสะท้อนบทบาทของตนเองในกิจกรรม โดยนักเรียนแต่ละคนพูดถึง สิ่งที่ได้ทำและสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการร่วมกิจกรรม ครูให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารระหว่างกัน ๓) ครูสรุปแนวคิดสำคัญของบทเรียนและประเด็นสำคัญของการเรียนรู้ในวันนี้ เช่น การทำงานเป็นทีมช่วยให้งานสำเร็จเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพ การใช้ตัวเลข

ในชีวิตจริง เช่น การคำนวณเงินและการนับจำนวนสิ่งของ เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เราจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและช่วยให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : ภาพกิจกรรมโรงเรียน กระดาษเงินสมมุติ ป้ายราคาสินค้า กระดาษวาดรูป

แหล่งเรียนรู้ : โรงเรียนและกิจกรรมประเพณีที่นักเรียนเคยเข้าร่วม หนังสือเรียน คณิตศาสตร์และสังคมศึกษา ป.๑

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
นับเลข ๑ - ๕๐ และ ใช้ในชีวิตจริง	สังเกตพฤติกรรม	เกมซื้อของสมมุติ	นับได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
บวกและลบจำนวนนับ ไม่เกิน ๒๐	ตรวจแบบฝึกหัด	กระดาษคำตอบ	ตอบถูก ๓ ใน ๔ ข้อ ขึ้นไป
อธิบายความสำคัญ ของกิจกรรมชุมชน	สังเกตการเล่าเรื่อง	การนำเสนอภาพวาด	อธิบายได้ถูกต้องและ สมเหตุสมผล
ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	กิจกรรมโรงเรียนจำลอง	มีส่วนร่วมในทีม อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างที่ ๕ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ๑) เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม ๒) ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับ ไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวกและการลบ รูปเรขาคณิต การวัด ความยาว และน้ำหนัก และข้อมูลจากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสื่อสารด้วยภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล ๓) รู้ที่มาของรายได้ และรายจ่ายของตนเองในชีวิตประจำวัน อย่างเห็นคุณค่า

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) อธิบายความหมายของ รายรับ และรายจ่าย ได้ ๒) นับเงินและคำนวณการใช้จ่ายง่าย ๆ (ไม่เกิน ๒๐ บาท) ๓) เลือกซื้อของ โดยคำนึงถึงราคาสินค้าและจำนวนเงินที่มี ๔) ตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บออมและใช้จ่ายอย่างพอเพียง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : รายรับและรายจ่ายเป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวัน การบริหารเงินอย่างเหมาะสมช่วยให้เราสามารถใช้จ่ายได้อย่างคุ้มค่าและเก็บออมเพื่ออนาคต

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) ความหมายของ รายรับ (เงินที่ได้รับจากพ่อแม่ ค่าขนม รางวัล) ๒) ความหมายของ รายจ่าย (เงินที่ใช้ไป เช่น ซื้อขนม ซื้อของเล่น) ๓) การบวกและลบเงินเพื่อใช้คำนวณรายจ่ายและเงินที่เหลือ ๔) แนวคิดเกี่ยวกับ การออมเงิน และการใช้จ่ายอย่างพอเพียง

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) ซื่อสัตย์สุจริต รู้จักใช้เงินอย่างซื่อสัตย์ ไม่โกงหรือหลอกลวงผู้อื่น ๒) มีวินัย ใช้จ่ายตามแผน ไม่ฟุ่มเฟือย ๓) อยู่อย่างพอเพียง เข้าใจการใช้เงินอย่างคุ้มค่าและจำเป็น ๔) มีจิตสาธารณะ แบ่งปันและช่วยเหลือเพื่อนในกิจกรรมกลุ่ม

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ - ครูแนะนำกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียน เช่น นักเรียนเคยได้รับเงินค่าขนมจากพ่อแม่ไหม (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เคยค่ะ/เคยครับ หรือ ได้วันละ ๒๐ บาท) นักเรียนใช้เงินค่าขนมทำอะไรบ้าง (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า ซื้อขนม ซื้อเครื่องเขียน หรือเก็บออม) มีใครเคยเหลือเงินเก็บบ้างไหม (แนวทางการตอบ บางคนอาจตอบว่า เหลือบ้าง หรือ ใช้หมดทุกวัน) ๒) ครูอธิบายแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน เช่นอธิบายความหมายของคำว่า รายรับและรายจ่าย (รายรับ = เงินที่เราได้รับ เช่น ค่าขนมจากพ่อแม่ รายจ่าย = เงินที่เราใช้ไป เช่น ซื้อขนม ซื้อของเล่น) ครูเชื่อมโยงแนวคิดนี้กับชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเรามี รายรับมากกว่ารายจ่าย เราจะมีเงินเหลือเก็บ ถ้าเรามี รายจ่ายมากกว่ารายรับ เราจะต้องกู้ยืมหรือรอวันต่อไป ๓) นักเรียนแชร์ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้เงินค่าขนม ครูให้นักเรียนเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่เคยซื้อด้วยเงินค่าขนม ครูถามเพิ่มเติม เช่น เคยใช้เงินหมดเร็วเกินไปไหม แล้วรู้สึกอย่างไร มีใครเคยเก็บเงินแล้วซื้อของที่ตัวเองต้องการบ้าง

๒. ขั้นสอน - ลงมือทำกิจกรรม (๔๐ นาที)

กิจกรรมที่ ๑ เกมร้านค้าจำลอง (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูตั้งร้านค้าจำลองและแจกเงินสมมติ ครูจัดร้านค้าจำลอง โดยมีสินค้า เช่น ของเล่น ขนม กระดาษ ดินสอ นักเรียนแต่ละคนได้รับ เงินสมมติ ๒๐ บาท เพื่อนำไปซื้อสินค้า ๒) นักเรียนเลือกซื้อของและฝึกคำนวณเงินทอน (นักเรียนเลือกซื้อของตามงบประมาณที่มีและต้องคำนวณเงินที่เหลือ ครูช่วยนักเรียนที่มีปัญหาในการบวกลบเงิน) ๓) ครูตั้งคำถามเพื่อฝึกการตัดสินใจทางการเงิน เช่น ถ้าเรามีเงิน ๑๐ บาท แล้วซื้อขนมราคา ๖ บาท จะเหลือเงินเท่าไร (แนวทางการตอบ เหลือ ๔ บาท) ถ้าเงินเหลืออยู่ ๕ บาท เธอจะเลือกซื้อหรือเก็บออม (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เก็บออม หรือ ซื้อของเพิ่ม)

กิจกรรมที่ ๒ การจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย (๑๕ นาที) โดย ๑) นักเรียนบันทึกข้อมูลการใช้จ่ายของตนเอง นักเรียนจดบันทึก รายรับ-รายจ่าย ในแบบฟอร์ม ดังตัวอย่างในตาราง ๒) ครูช่วยนักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เงิน โดย ครูถามนักเรียนว่า เงินเหลือควรเก็บออมหรือใช้ทำอะไรดี (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เก็บไว้ซื้อของที่ต้องการในอนาคต) ๓) นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองอยากเก็บออมไว้ซื้อในอนาคต นักเรียนเขียนลงในกระดาษว่า ฉันอยากเก็บเงินซื้อ...

รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)	เงินเหลือ (บาท)
๒๐	๑๒	๘

๓. ขั้นสรุป - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูทบทวนคำศัพท์สำคัญ เช่น คำศัพท์ที่ต้องรู้ในวันนี้ (รายรับ = เงินที่เราได้รับ เช่น ค่าขนมจากพ่อแม่ รายจ่าย = เงินที่เราใช้ไป เช่น ซื้อขนม ซื้อของเล่น เงินออม = เงินที่เก็บไว้ใช้จ่ายหลัง) ๒) นักเรียนอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการออมเงิน โดย นักเรียนอธิบายว่าทำไมเราควรเก็บเงิน เช่น ครูถามนักเรียนว่า ทำไมเราควรออมเงิน (แนวทางการตอบ เพื่อซื้อของที่ต้องการ ไม่ต้องขอยืมจากใคร ฯลฯ) ครูอธิบายว่า การออมเงินช่วยให้เราสามารถจัดการเงินได้ดีขึ้น และทำให้เราสามารถซื้อของที่ต้องการได้โดยไม่ต้องรอ ๓) ครูให้นักเรียนตอบคำถามสั้นเพื่อสรุปบทเรียน เช่น ถ้าเรามีเงิน ๑๐ บาท จะใช้ทำอะไร (แนวทางการตอบ ใช้ซื้อขนม เก็บออม ฯลฯ) เธออยากเก็บเงินเพื่อซื้ออะไรในอนาคต (แนวทางการตอบ ตุ๊กตา สมุดระบายสี จักรยาน ฯลฯ)

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : เงินสมมติและป้ายราคาสินค้า ภาพการ์ตูนเกี่ยวกับการใช้เงิน สมุดบันทึกการใช้จ่าย วิดีโอสั้นเกี่ยวกับการออมเงิน

แหล่งเรียนรู้ : สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อธิบายความหมายของ รายรับ และรายจ่าย	สังเกตการตอบคำถาม	การถาม-ตอบในชั้นเรียน	อธิบายได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
นับเงินและคำนวณ การใช้จ่ายง่าย ๆ (ไม่เกิน ๒๐ บาท)	ตรวจแบบฝึกหัด	กระดาษคำตอบ	ตอบถูก ๓ ใน ๔ ข้อ ขึ้นไป
เลือกซื้อของโดยคำนึงถึง ราคาสินค้าและจำนวน เงินที่มี	สังเกตพฤติกรรม	เกมร้านค้าจำลอง	ใช้เงินอย่างสมเหตุสมผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บออมและใช้จ่ายอย่างพอเพียง	ตรวจสอบสมุดบันทึก	บันทึกการรับ-รายจ่าย	วางแผนการใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างที่ ๖ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ๑) เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม ๒) ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับ ไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวกและการลบ รูปเรขาคณิต การวัด ความยาว และน้ำหนัก และข้อมูลจากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิิตประจำวัน และสื่อสารด้วย ภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล ๓) ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง ๔) เลือกออกกกำลังกายที่เหมาะสมกับตนเองอย่างสนุกสนานและมีความสุข ๕) ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุร้ายกับตนเองหรือผู้อื่นที่บ้านและโรงเรียน

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) อธิบายความสำคัญของการรักษาความสะอาดร่างกาย เช่น การล้างมือ การแปรงฟัน การอาบน้ำ ๒) นับจำนวนครั้งที่ต้องทำความสะอาดร่างกายในแต่ละวัน และบวกลบจำนวนครั้งที่ทำกิจกรรมสุขอนามัย ๓) เลือกกิจกรรมออกกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง ๔) อธิบายและแสดงวิธีขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุร้ายกับตนเองหรือผู้อื่น

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : การดูแลความสะอาดร่างกายและการออกกกำลังกายอย่างเหมาะสมช่วยให้สุขภาพแข็งแรง ขณะเดียวกัน การรู้จักขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้สามารถดูแลตนเองและผู้อื่นได้อย่างปลอดภัย

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น การล้างมือ การแปรงฟัน การอาบน้ำ ๒) การนับจำนวนครั้งที่ทำกิจกรรมสุขอนามัยในหนึ่งวัน ๓) การเลือกกิจกรรมออกกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย ๔) วิธีขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินในบ้านหรือโรงเรียน

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) มีวินัย ปฏิบัติตามกิจวัตรสุขอนามัยประจำวัน ๒) อยู่อย่างพอเพียง ใช้น้ำและทรัพยากรในการทำความสะดวกอย่างคุ้มค่า ๓) มีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเพื่อนและแนะนำเรื่องสุขอนามัย

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำ - ครูแนะนำกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูใช้ภาพกระตุ้นความสนใจเกี่ยวกับสุขอนามัย ครูแสดงภาพนักเรียนที่รักษาความสะอาดและนักเรียนที่ไม่รักษาความสะอาด เช่น ภาพนักเรียนที่ล้างมือ กินข้าวสะอาด ภาพนักเรียนที่มีมือเปื้อนแล้วหยิบขนมกิน ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิด เช่น นักเรียนคนไหนสะอาดที่สุด ทำไมเราควรดูแลร่างกายให้สะอาด (แนวทางการตอบ นักเรียนที่ล้างมือสะอาดน่าจะปลอดภัยจากเชื้อโรคมกกว่า) ๒) ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขอนามัย เช่น ถ้าเราไม่ล้างมือก่อนกินข้าวจะเกิดอะไรขึ้น (แนวทางการตอบ อาจมีเชื้อโรคเข้าร่างกาย ทำให้ป่วย ท้องเสีย

หรือเป็นไข้ได้) นักเรียนมีวิธีดูแลความสะอาดร่างกายอย่างไร (แนวทางการตอบ แปร่งฟัน อาบน้ำ สระผม ล้างมือ ฯลฯ) นักเรียนแบ่งปันวิธีดูแลสุขอนามัยของตนเอง ๓) นักเรียนเล่าถึงกิจกรรมที่ทำเพื่อรักษาความสะอาด เช่น หนูอาบน้ำวันละ ๒ ครั้ง หนูแปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอน ครูเชื่อมโยงแนวคิดว่า การดูแลความสะอาดเป็นนิสัยที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

๒. ขั้นสอน - ลงมือทำกิจกรรม (๔๐ นาที)

กิจกรรมที่ ๑ การนับจำนวนกิจกรรมสุขอนามัย (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายความสำคัญของกิจกรรมสุขอนามัย กิจกรรมสุขอนามัยที่ดีมีอะไรบ้าง เช่น การล้างมือ แปร่งฟัน อาบน้ำ สระผม ครูให้นักเรียนสังเกตว่า แต่ละวันพวกเขาทำกิจกรรมเหล่านี้กี่ครั้ง ๒) นักเรียนฝึกนับและบวกลบจำนวนครั้งของกิจกรรมสุขอนามัย ครูเขียนคำถามบนกระดาน เช่น วันนี้เธอแปรงฟันกี่ครั้ง (แนวทางการตอบ ๒ ครั้ง) เมื่อวานเธอล้างมือกี่ครั้ง (แนวทางการตอบ ๕ ครั้ง) นักเรียนช่วยกันนับและบวกลบจำนวนครั้งของกิจกรรมสุขอนามัยในหนึ่งวัน ครูสอนว่านักเรียน ควรทำกิจกรรมสุขอนามัยวันละกี่ครั้ง เช่น ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร แปร่งฟันวันละ ๒ ครั้ง ๓) นักเรียนบันทึกจำนวนครั้งที่ตนเองทำกิจกรรมสุขอนามัย เช่น นักเรียนเขียนลงสมุดว่า วันนี้ฉันล้างมือกี่ครั้ง แปรงฟันกี่ครั้ง ฯลฯ ครูช่วยนักเรียนวิเคราะห์ว่า ใครทำกิจกรรมสุขอนามัยได้ครบถ้วนแล้ว และใครควรปรับปรุง

กิจกรรมที่ ๒ การเลือกกิจกรรมออกกำลังกาย (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายความสำคัญของการออกกำลังกาย ครูอธิบายว่าการออกกำลังกาย ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง และช่วยป้องกันโรคได้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า พวกเขาชอบออกกำลังกายแบบไหน ๒) ครูแจกการ์ดภาพกิจกรรมออกกำลังกาย การ์ดมีภาพกิจกรรมออกกำลังกาย เช่น วิ่ง กระโดดเชือก เดินเร็ว นักเรียนเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง และแสดงท่าทาง ๓) นักเรียนฝึกออกกำลังกายง่าย ๆ ในห้องเรียน โดย ครูให้นักเรียนลองทำกิจกรรมออกกำลังกาย เช่น กระโดดตบ ๑๐ ครั้ง เดินอยู่กับที่ ๑ นาที ครูสรุปว่าการออกกำลังกายควรทำ อย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง

กิจกรรมที่ ๓ ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายว่านักเรียนควรทำอย่างไรเมื่อลื่นล้ม หรือเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย โดย ครูให้ตัวอย่างสถานการณ์ เช่น ถ้าลื่นล้มควรแจ้งใคร ถ้ามีเพื่อนเจ็บจะช่วยได้อย่างไร ๒) นักเรียนฝึกพูดขอความช่วยเหลือ นักเรียนฝึกพูดประโยคขอความช่วยเหลือ เช่น คุณครูคะ เพื่อนล้มคะ ช่วยหนูด้วย หนูเจ็บคะ ๒) นักเรียนเล่นบทบาทสมมติ ครูเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องช่วยเหลือ นักเรียนสวมบทบาทเป็น นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ ฝึกสถานการณ์จริงเพื่อให้ นักเรียน กล้าแจ้งเหตุฉุกเฉินและขอความช่วยเหลือได้ถูกต้อง

๓. ขั้นสรุป - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูทบทวนความรู้ผ่านการตั้งคำถามตัวอย่างคำถามทบทวนการดูแลสุขอนามัย ทำไมเราต้องล้างมือก่อนกินข้าว (แนวทางการตอบ เพื่อลดเชื้อโรค ป้องกันการป่วย) ถ้าลื่นล้มในห้องเรียน เราควรทำอย่างไร (แนวทางการตอบ ขอความช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อน) ๒) นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของการรักษาสุขอนามัยและการขอความช่วยเหลือ ประเด็นสำคัญที่นักเรียนเรียนรู้ในวันนี้ เช่น สุขอนามัยที่ดีช่วยป้องกันโรค การออกกำลังกายช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ถ้ามีเหตุฉุกเฉิน ควรแจ้งผู้ใหญ่ทันที

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : ภาพกิจกรรมสุขอนามัย บัตรภาพกิจกรรมออกกำลังกาย กระดาษบันทึกกิจกรรม สุขอนามัย วิดีโอสั้นเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย

แหล่งเรียนรู้ : ห้องน้ำและอุปกรณ์ล้างมือในโรงเรียน หนังสือสุขศึกษาสำหรับนักเรียน

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
อธิบายความสำคัญของการรักษาความสะอาด	สังเกตการตอบคำถาม	คำถามทบทวน	อธิบายได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
นับจำนวนกิจกรรมสุขอนามัยในแต่ละวัน	ตรวจบันทึก	กระดาษบันทึก	บันทึกข้อมูลได้ครบถ้วน
เลือกกิจกรรมออกกำลังกายที่เหมาะสม	สังเกตพฤติกรรม	บัตรกิจกรรม	เลือกได้เหมาะสมและแสดงท่าทางถูกต้อง
อธิบายและแสดงวิธีขอความช่วยเหลือ	เล่นบทบาทสมมติ	บัตรสถานการณ์ฉุกเฉิน	แสดงบทบาทได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างที่ ๗ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๑. ความสามารถของผู้เรียน : ๑) เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ ที่พบเห็น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยการพูดเป็นประโยคง่าย ๆ อย่างเหมาะสม ๒) ใช้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนนับ ไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ การบวกและการลบ รูปเรขาคณิต การวัด ความยาว และน้ำหนัก และข้อมูลจากแผนภูมิ รูปภาพ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และสื่อสารด้วยภาษา และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างสมเหตุสมผล ๓) เข้าร่วมกิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยความกระตือรือร้น

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้ : เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ ๑) บอกชื่อและลักษณะของรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐาน (วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม) ๒) ใช้รูปทรงเรขาคณิตในการสร้างภาพศิลปะพื้นบ้าน ๓) แสดงออกทางดนตรีพื้นบ้าน เช่น การตบมือ การร้องเพลง หรือการเคลื่อนไหวง่าย ๆ ตามจังหวะ ๔) อธิบายความสำคัญของศิลปะและดนตรีในวัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด : ศิลปะและดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถใช้อุปกรณ์เรขาคณิตในการสร้างสรรค์งานศิลปะและเข้าใจจังหวะของดนตรีพื้นบ้าน

๔. สาระการเรียนรู้ : ๑) รูปทรงเรขาคณิตพื้นฐาน ได้แก่ วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม ๒) การใช้รูปทรงเรขาคณิตสร้างสรรค์งานศิลปะ ๓) การแสดงออกทางดนตรีพื้นบ้าน เช่น การร้องเพลง การใช้จังหวะ เคาะจังหวะ ๔) ความสำคัญของศิลปะและดนตรีในวัฒนธรรมท้องถิ่น

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : ๑) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ เรียนรู้วัฒนธรรมพื้นบ้านของไทย ๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม ๓) มีวินัย ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมอย่างตั้งใจ ๔) อยู่อย่างพอเพียง ใช้อุปกรณ์ศิลปะอย่างคุ้มค่า ๕) มีจิตสาธารณะ ทำงานเป็นกลุ่มและช่วยเหลือเพื่อน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้ :

๑. ขั้นนำ - ครูแนะนำกิจกรรมและเป้าหมายการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูนำเสนอภาพและสื่อเกี่ยวกับศิลปะและดนตรีพื้นบ้านไทย ครูแสดงภาพศิลปะพื้นบ้านไทย เช่น ลวดลายบนผ้าประเพณี ลายแกะสลักไม้ การละเล่นพื้นบ้าน เช่น มอญซ่อนผ้า ครูเปิดเพลงหรือดนตรีพื้นบ้านไทย เช่น เพลงช้าง เพลงล่องแม่ปิง เสียงแคนหรือระนาดไทย ๒) ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับศิลปะและดนตรีพื้นบ้าน เช่น นักเรียนเคยเห็นรูปทรงเหล่านี้ในชีวิตประจำวันไหม (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เคยเห็นบนผนังวัด หรือ เคยเห็นบนผ้าทอของคุณยาย) นักเรียนเคยฟังเพลงพื้นบ้านหรือดนตรีพื้นบ้านแบบไหนบ้าง (แนวทางการตอบ นักเรียนอาจตอบว่า เพลงช้าง หรือ เพลงมอญซ่อนผ้า) ๓) นักเรียนสำรวจและเชื่อมโยงรูปทรงเรขาคณิตกับสิ่งรอบตัว โดย ครูแจกบัตรคำที่มีชื่อรูปทรงเรขาคณิต เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม นักเรียนช่วยกัน หาสิ่งของในห้องเรียนที่มีรูปร่างคล้ายกัน เช่น วงกลม - ฝาขวด หน้ากลอง สี่เหลี่ยม - หนังสือ กระดานดำสามเหลี่ยม - หลังกาอาคาร ธงราว

๒. ขั้นสอน - ลงมือทำกิจกรรม (๔๐ นาที)

กิจกรรมที่ ๑ วาดภาพจากรูปทรงเรขาคณิต (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายแนวคิดการใช้รูปทรงเรขาคณิตในงานศิลปะไทย ครูอธิบายว่า ลวดลายไทย เช่น ลายไทยบนผ้า หรือภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง มักมีรูปทรงเรขาคณิตเป็นพื้นฐาน ครูตัวอย่างภาพ ศิลปะที่ใช้รูปทรงเรขาคณิต เช่น ลวดลายสามเหลี่ยมในเครื่องประดับไทย วงกลมในลายประจำยาม สี่เหลี่ยมในลวดลายผ้าทอพื้นเมือง ๒) นักเรียนสร้างงานศิลปะโดยใช้รูปทรงเรขาคณิต นักเรียนใช้รูปทรงเรขาคณิต เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม มาสร้างภาพศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย (วัดและโบสถ์ เครื่องแต่งกายไทย การละเล่นพื้นบ้าน ๓) ครูช่วยแนะนำการจัดวางรูปทรงให้เกิดความสมดุล โดยครูช่วยนักเรียนวางองค์ประกอบของภาพ ให้ดูสมดุลและน่าสนใจ

กิจกรรมที่ ๒ เล่นจังหวะดนตรีพื้นบ้าน (๑๕ นาที) โดย ๑) ครูอธิบายความสำคัญของจังหวะในดนตรีพื้นบ้านว่าจังหวะเป็นองค์ประกอบสำคัญของดนตรีไทย เครื่องดนตรีพื้นบ้านที่สร้างจังหวะ เช่น กลองยาว แคน ระนาด ๒) นักเรียนฝึกตบมือหรือใช้เครื่องดนตรีจำลองเพื่อเล่นจังหวะพื้นบ้าน ครูเลือกเพลงพื้นบ้านไทย เช่น เพลงช้าง เพลงมอญซ่อนผ้า นักเรียนปรบมือหรือตีจังหวะตามเสียงเพลง ครูให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมตบมือเข้าจังหวะ ๓) นักเรียนฝึกการสร้างจังหวะของตนเอง นักเรียนลองสร้างจังหวะใหม่โดยใช้มือหรือตีตะเบา ๆ เพื่อน ๆ ลองเลียนแบบจังหวะที่เพื่อนสร้างขึ้น

กิจกรรมที่ ๓ แสดงผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๑๐ นาที) โดย ๑) นักเรียนอธิบายภาพวาดของตนเอง นักเรียนแต่ละคนอธิบายภาพศิลปะที่ตนเองสร้างขึ้น เช่น หนูวาดวัด โดยใช้สามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม หนูออกแบบลายผ้าพื้นบ้านโดยใช้วงกลมและเส้นโค้ง ๒) นักเรียนที่เล่นจังหวะดนตรีพื้นบ้านแสดงให้เพื่อนฟัง นักเรียนปรบมือเป็นจังหวะให้เพื่อน ๆ ลองเดาว่าเป็นเพลงอะไร ๓) ครูช่วย

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะและดนตรีพื้นบ้านไทย ครูช่วยอธิบายว่า ศิลปะและดนตรีพื้นบ้านสะท้อนถึงวัฒนธรรมไทย และช่วยให้เรา เรียนรู้ประเพณีและวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต

๓. ขั้นสรุป - ทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้ (๑๐ นาที) โดย ๑) ครูทบทวนคำศัพท์สำคัญเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิตและดนตรีพื้นบ้าน เช่น คำศัพท์ที่ควรรู้ วงกลม - ใช้ในลวดลายผ้าทอและลายประจำยาม สามเหลี่ยม - พบในหลังคาวัดและเครื่องแต่งกายไทย จังหวะ - เป็นองค์ประกอบสำคัญของดนตรีไทย เครื่องดนตรีพื้นบ้าน - เช่น แคน กลองยาว ระนาด ๒) นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดสำคัญ จากคำถามสรุปการเรียนรู้ ศิลปะพื้นบ้านช่วยให้เรารู้จักอะไร (แนวทางการตอบ รู้จักวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิต และลวดลายพื้นเมือง) ทำไมดนตรีพื้นบ้านถึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย (แนวทางการตอบ เพราะใช้ในพิธีกรรม เทศกาล และการละเล่นพื้นบ้าน) ๓) ครูช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตประจำวันเพื่อสรุปแนวคิดสำคัญ ศิลปะพื้นบ้าน สะท้อนความเป็นไทย และช่วยสืบทอดวัฒนธรรม ดนตรีพื้นบ้าน ช่วยให้คนไทยมีความสุข และใช้แสดงออกในเทศกาลสำคัญ การใช้รูปทรงเรขาคณิต ช่วยให้เราเข้าใจและออกแบบงานศิลปะได้ดีขึ้น

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ : ภาพศิลปะพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้านไทย กระดาษสีและอุปกรณ์ศิลปะ

แหล่งเรียนรู้ : ห้องศิลปะและดนตรีของโรงเรียน หนังสือเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
บอกชื่อและลักษณะของรูปทรงเรขาคณิต	สังเกตพฤติกรรม	คำถาม-ตอบในชั้นเรียน	ตอบได้ถูกต้อง ๘๐% ขึ้นไป
ใช้รูปทรงเรขาคณิตสร้างภาพศิลปะ	ตรวจผลงาน	ภาพวาดของนักเรียน	วาดภาพด้วยรูปทรงพื้นฐานได้
แสดงออกทางดนตรีพื้นบ้าน	สังเกตพฤติกรรม	การตบมือและร้องเพลง	เล่นจังหวะได้อย่างเหมาะสม
อธิบายความสำคัญของศิลปะและดนตรีพื้นบ้าน	สังเกตการเล่าเรื่อง	การนำเสนอผลงาน	อธิบายได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

๑๐. ภาคผนวก

๑๐.๑ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.)

๑. ศาสตราจารย์บัณฑิต เอื้ออาภรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายวิสิทธิ์ ใจเถิง	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน
๓. นายนิรณ แสงวิสุทธิ	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. นายปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธุ์	กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ
๕. นางชลิตา อนันตรัมพร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านธุรกิจและการบริการ)
๖. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการประถมศึกษา/ ด้านการงบประมาณ)
๗. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการอาชีวศึกษา/ ด้านการบริหารการศึกษา)
๘. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)
๙. นายปราโมทย์ แก้วสุข	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการมัธยมศึกษา)
๑๐. นางพรรณพิมล วิปุลากร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส)
๑๑. นายวิริยะ ฤกษ์ชัยพนิช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย)
๑๒. นางศรินธร วิทยะสิรินันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการศึกษาเพื่อคนพิการ)
๑๓. รองศาสตราจารย์ศิริเดช สุชีวะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการบริหารการศึกษา)
๑๔. นายสนิท แย้มเกษร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการบริหารงานบุคคล/ ด้านการกีฬา)
๑๕. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านอุตสาหกรรม)

๒.๗ นายวิริยะ ฤชชัยพาณิชย์	กรรมการ
กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒.๘ นายพงศ์ทัศ วนิชนันท์	กรรมการ
นักวิจัยอาวุโสด้านการปฏิรูปการศึกษา	
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI	
๒.๙ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดนุชา ปนคำ	กรรมการ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา	
๒.๑๐ นางสาวกุศลสิน มุสิกกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์	
และเทคโนโลยี	
๒.๑๑ นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา	
๒.๑๒ นางสาวโชติมา หนูพริก	กรรมการ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร	และเลขานุการ
และการเรียนรู้และรองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	
และมาตรฐานการศึกษา	
๒.๑๓ นายภูริวรรษ คำอ้ายกาวิ	กรรมการและ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยพัฒนาคุณภาพ	ผู้ช่วยเลขานุการ
การศึกษาและผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศ	
ด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา	
๒.๑๔ นางสาวจรรุญศรี แจบไธสง	กรรมการและ
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๕ นายสมเจตน์ พันธุ์พรหม	กรรมการและ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	
ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ. ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ	
ศูนย์ PISA สพฐ.	

๑๐.๓ คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๘ และหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๘
(ตามคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒/๒๕๖๘)

๑. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ประธาน
	อนุกรรมการ
๒. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	อนุกรรมการ
๓. นายวิริยะ ฤกษ์ชัยพนิช	อนุกรรมการ
๔. ศาสตราจารย์องอาจ นัยพัฒน์	อนุกรรมการ
๕. นายสนธิ แยมเกษร	อนุกรรมการ
๖. นายวิสิทธิ์ ใจเถิง	อนุกรรมการ
๗. นายวิชณุ ทรัพย์สมบัติ	อนุกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา	และเลขานุการ
๘. นางสาวโชติมา หนูพริก	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง	
ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้	
และรองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๙. นางสาวจรรยาตรี แจบไธสง	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ	
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๐. นางภาวินี แสนทวีสุข	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ	
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๑. นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ	
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๒. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ	
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	

๑๐.๔ คณะทำงานจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓, พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ตามคำสั่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ที่ ๓๕/๒๕๖๗)

๑. นางสาวโชติมา หนูพริก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนรู้
๒. นายวีระเดช เชื้อนาม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
๓. นางสาวภา คักดา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
๔. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้
๕. นางสาวกิตยาภรณ์ ประยูรพรหม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้
๖. นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๗. นางสาวโสภี ศิริกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๘. นางสาวยุภาภรณ์ สมพร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๙. นายสถาพร ยูโซ๊ะ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้

๑๐.๕ คณะผู้จัดทำหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

พุทธศักราช ๒๕๖๘

ที่ปรึกษา

๑. ว่าที่ร้อยตรี ธนู วงษ์จินดา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ๓) ครั้งที่ ๑

๑. นางกนิษฐา อุ่นอนันต์	ข้าราชการบำนาญ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวรรณ เฉลิมสุข	อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
๓. นายศุภชัย สมนวน	อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
๔. นายธราพงษ์ การกระโทก	อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

๕. นางนพมาศ ทองวิทยาพร   ผู้อำนวยการโรงเรียนอู่หม่นหม้าวิทยาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑
๖. นายสเรमार คล่องแคล่ว   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผึ้ง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑
๗. นางสาววลินดา รสชา   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนเขื่อน (ราษฎร์บูรณวิทยา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑
๘. นายภัทร เจริญกุล   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนคา (ขอธรรมประชาสรรค์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๙. นางสาวจิรวรรณ รวยลาภ   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยหวาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๑๐. นางสาวสุกัญญา มาขำนิ   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑
๑๑. นางพยอม รัตนภรณ์   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒
๑๒. นางสาวศิริรักษ์ ศรีโสธารยางกูร   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑
๑๓. นายชาติชาย หนองข้าง   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๑๔. นายนราพงศ์ อาชารินทร์   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๑
๑๕. นางสาวดอกลักษณ์ วรยศ   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒
๑๖. นายสุบรรณ เกระแก้ว   ศึกษาานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
๑๗. นางสุริพร อีสสระวงษ์   ครู โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑
๑๘. นางรสสุคนธ์ เนาวบุตร   ครู โรงเรียนบ้านหนองกก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒
๑๙. นางสาวนิศานาถ คำโพธิ์แสง   ครู โรงเรียนบ้านสระผักโพด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๓
๒๐. นางสาวกุลชาติ วิชาเยะ   ครู โรงเรียนชุมชนบ้านหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๒๑. นางสาวสิวภรณ์ พันโยพร   ครู โรงเรียนบ้านทัพม่าน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๒๒. นางยุพิน เอี่ยมวิเชียรวงศ์   ครู โรงเรียนอนุบาลสระบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๒๓. นางสาวพนิดา เผื่อยอารมณ   ครู โรงเรียนอนุบาลสระบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑

๒๔. นางสาวศิริรัตน์ แจ่มรงค์	ครู โรงเรียนอนุบาลสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๒๕. นายนฤมิตร หมั่นอภัย	ครู โรงเรียนอนุบาลสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๒๖. นางสาวศลิษา เลิศล้ำ	ครู โรงเรียนป่าไม้อุทิศ ๖ (ค่ายลูกเสือแก่งซอง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒
๒๗. นายชีวิน วัฒนสิน	ครู โรงเรียนอนุบาลตรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑
๒๘. นางมนัญญา ป้องภัยพิบัติ	ครู โรงเรียนบ้านนาผาง (วิบูลย์ราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
๒๙. นางกรภัทร อุทรักษ์	ครู โรงเรียนบ้านหนองกุงหนองเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔
๓๐. นายทศวัฒน์ ซอแก้ว	ครู โรงเรียนคลองลานวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
๓๑. นางสาวชุติมา มั่นเหมาะ	ครู โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
๓๒. นายวุฒิชัย ภูดี	ครู โรงเรียนอุเทนพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม
๓๓. นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๔. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๕. นางนพวรรณ ชัยณรงค์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๖. นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๗. นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดิ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๘. นางสาวทิตานันท์ แก้วเทพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๙. นางสาวธัญชก เพ็ชรพิพัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ๓) ครั้งที่ ๒

๑. นางสาวเพชรรัชต์ แก้วสุวรรณ ข้าราชการบำนาญ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประวีณา เอี่ยมยี่สุน รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพนงค์ กุลเกตุ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสระบุรี

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวรรณ เณลิมสุข อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
๕. นางสาวกุศลีน มุสิกกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๖. นางสาวพจนา ดอกตาลยงค์ ผู้อำนวยการสาขาวิทยาศาสตร์ภาคบังคับ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗. นางสาวภัทรวดี หาดแก้ว วิชาการผู้อำนวยการสาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๘. นางสาวนิตา ชื่นอารมณ วิชาการผู้อำนวยการสาขาคณิตศาสตร์มัธยมศึกษา
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๙. นายสมเกียรติ เพ็ญทอง ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มวิชาการ สาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๐. นางสาวกมลนารี ลายคราม ผู้ชำนาญสาขาวิทยาศาสตร์ภาคบังคับ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๑. นางสาวสุทธิดา เชื้อมกลาง นักวิชาการอาวุโส สาขาเทคโนโลยี
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๒. นางสาวนิรารวรรณ บุญพร้อม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๓. นางสาวชลิตา ยุตราวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย
และศูนย์พัฒนาผู้เรียนเล็กกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๔. นางสาวอรณี สุมาลัย ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๕. นางสาวสร้อยพัฒน์ พรหมสาขา ณ สกลนคร หัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๖. นางสาวกัลย์สุดา มาเยอะ นักวิชาการศึกษา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๗. นางสาวเพลินจิตต์ อุ่นเสรี นักวิชาการศึกษา
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๘. นางสาวสุมาลี กองศักดิ์ นักวิชาการศึกษา
สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๙. นางสาวพัชรศิษฐ์ บุธนา นักวิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
๒๐. นางอรรวรรณ อรุวิภาส นักวิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
๒๑. นางสาววลินดา รสชา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนเขื่อน (ราษฎร์บูรณวิทยา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑
๒๒. นายภัทร เจริญกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนคา (ขอบธรรมประชาสรรค์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

๒๓. นางพยอม รัตนภรณ์
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒
๒๔. นายชาติชาย หนองขวาง
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๒๕. นายนราพงศ์ อาษารินทร์
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๑
๒๖. นางสาวบุญรักษา ราสี
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
๒๗. นายภัทรพล แก้วเสนา
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๒๘. นางสาวชามาศ ดิษฐเจริญ
ศึกษานิเทศก์
สำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา
๒๙. นางมนัญญา ป้องภัยพิบัติ
ครู โรงเรียนบ้านนาผาง (วิบูลย์ราษฎร์สามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
๓๐. นายวุฒิชัย ภูดี
ครู โรงเรียนอุเทนพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม
๓๑. นางสาวณราภรณ์ สมทรัพย์
ครู โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๓๒. นางสาวกาญจนา ฉิมกลาง
ครู โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๓๓. นางสาวโชติมา หนูพริก
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
๓๔. นางสาวดวงใจ บุญยะภาส
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๕. นางเกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๖. นางสาวภา คักดา
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๗. นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ
ผู้อำนวยการสถาบันสังคมศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๘. นางสาวเงินยวง นุตตะเคียน
ผู้อำนวยการสถาบันการแปลและส่งเสริม
ภาษาต่างประเทศที่สอง
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๙. นายณัฐพล ตันเจริญทรัพย์
ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษตามนโยบาย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๐. นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้
มีความสามารถพิเศษ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๑. นายสมเจตน์ พันธุ์พรหม
ผู้อำนวยการศูนย์ PISA สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๔๒. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๓. นางสาวอรุณวรรณ ผู้ธনী	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๔. นางสาวเจตนา พรหมประดิษฐ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๕. นางสาวยุภาภรณ์ สมพร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๖. นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๗. นางสาวทิตานันท์ แก้วเทพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ๓) ครั้งที่ ๓

๑. พ.ต.ท.หญิง ไพรวลัย วิสัยวงศ์	สารวัตรฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๒. นางสาวพจนา ดอกตาลยงค์	ผู้อำนวยการสาขาวิทยาศาสตร์ภาคบังคับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. นายสมเกียรติ เพ็ญทอง	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มวิชาการ สาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. นางสาวชลิตา ยุตราวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย และศูนย์พัฒนาผู้เรียนเล็กกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕. นางอาภรณ์ สุมาลัย	ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๖. นางสาวสร้อยพัฒน์ พรหมสาขา ณ สกลนคร	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗. นางสาวนภลภัส รัตนกิจ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๘. นางสาววรางคณา ฐักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๙. นางสาวเพลินจิตต์ อุ่นเสรี	นักวิชาการศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๐. นางสาวสิริวรรณ เนาวรัตน์พันธ์	นักวิชาการศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๑. นายณัฐวุฒิ เกษมสวัสดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

๑๒. นางสาวกัลย์สุตา มาเยอะ	นักวิชาการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๓. นางอรรณณ อรุวิภาส	นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
๑๔. นางสาววลินดา รสชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนเขื่อน (ราษฎร์บูรณวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑
๑๕. นายภัทร เจริญกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนคา (ชอภธรรมประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๑๖. นางเรืองลอง จิรชีวีวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลาดพร้าว สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร
๑๗. นางพยอม รัตนภรณ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒
๑๘. นายชาติชาย หนองขวาง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจ เขต ๑
๑๙. นายนราพงศ์ อาษารินทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๑
๒๐. นางสาวบุญรักษา ราสี	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
๒๑. นายภัทรพล แก้วเสนา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
๒๒. นางมนัญญา ป้องภัยพิบัติ	ครู โรงเรียนบ้านนาผาง (วิบูลย์ราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
๒๓. นางสาวโชติมา หนูพริก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
๒๔. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๕. นางสาวกิตยาภรณ์ ประยูรพรหม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๖. นางสาวโสภี ศิริกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๗. นางสาวยุภาภรณ์ สมพร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๘. นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๙. นางสาวทิตานันท์ แก้วเทพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๐.๖ คณะบรรณาธิการกิจคู่มือหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

พุทธศักราช ๒๕๖๘

๑. นางสาวจรรยา ศรี แจบไธสง	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒. นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓. นางณัฐา เพชรธนู	รองผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
๔. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวรรณ เนลิสมุข	อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
๖. นายศุภชัย สมเนวล	อาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
๗. นายกอบวิทย์ พิริยะวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
๘. นางสาวสุภาภรณ์ สันภัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
๙. นางสาวบุญรักษา ราสี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
๑๐. นายภัทร เจริญกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนคา (ขอบธรรมประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๑๑. นางสาวโสภี ศิริกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๒. นางสาวสิรินทร์พร กิรติบวรชัย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๓. นางสาวณททัย พวงบุบผา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑๐.๗ คณะทำงานจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๑. นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
๒. นางสาวโชติมา หนูพริก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร และการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓. นางสาวจรรยา ศรี แจบไธสง	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔. นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕. นางเกษศิริพันธ์ สุวรรณสุนทร	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๖. นางสาวเงินยวง นุตตะเคียน	ผู้อำนวยการสถาบันการแปลและส่งเสริม ภาษาต่างประเทศที่สอง
๗. นายอนุจินต์ ลาภธนาภรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป
๘. นางภาวิณี แสนทวีสุข	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริม การศึกษาปฐมวัย
๙. นางสาวภา คักดา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
๑๐. นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	ผู้อำนวยการสถาบันสังคมศึกษา
๑๑. นายณัฐพล ตันเจริญทรัพย์	ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษตามนโยบาย
๑๒. นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาสำหรับ ผู้มีความสามารถพิเศษ
๑๓. นายสมเจตน์ พันธุ์พรหม	ผู้อำนวยการศูนย์ PISA สพฐ.
๑๔. นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้
๑๕. นางสาวเจตนา พรหมประดิษฐ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้
๑๖. นางสาวอรุณวรรณ ผู้ธনী	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๗. นายวีระเดช เชื้อนาม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๘. นายศตวรรษ ประจักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๙. นางสาวชยพร กระต่ายทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๐. นายประชา อ่อนรักษา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๑. นางสาวกิตยาภรณ์ ประยูรพรหม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๒. นางสาวภัทรา สุวรรณบัตร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๓. นางสาวรุ่งทิวา สุขศรีพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๒๔.	นางสาวพัชรา ตระกูลสิริพันธุ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๕.	นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ รักษาการ ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๖.	นางสาวนภัสรณ์ ฐิตวัฒน์นันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ รักษาการ ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๗.	นางสาวศิริพร พรรณพัฒน์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ รักษาการ ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๘.	นางสาวชนาภัทร ปิยะเสถียร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๙.	นางสาวสุภาพร คงช่วยชาติ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๐.	นางสาวอมราลักษณ์ วัฒนาปิยมย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๑.	นางสาวโสภี ศิริกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๒.	นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๓.	นางสาวอัจฉราพร เทียงภักดิ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๔.	นางนพวรรณ ชัยณรงค์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๕.	นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๖.	นายตรัยรัตน์ โพธิ์กะสังข์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๗.	นางสาวสิรินทร์พร กิรติบวรชัย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๘.	นางสาวอรพรรณ เพชรมณี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๙.	นางสาวณห์ทัย พวงบุบผา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๐.	นายสถาพร ยูโซ๊ะ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๔๑. นางสาวอุภาภรณ์ สมพร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๒. นายรุ่ง จันทรฝาก	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๓. นางสาวณัฐนรี ศิริรัตน์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๔. นางสาวอรุชา นุชเหลือบ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๕. นายพงศกร พรหมประเสริฐ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๖. นางสาวสุมิตาพร แยมสมัย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๗. นายพิษณุ ทองทัพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๘. นางสาวทิตานันท์ แก้วเทพ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๙. นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕๐. นายพุดพิงษ์ เจริญชาศรี	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕๑. นางสาวธนัญชนก เพ็ชรพิพัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

**สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**